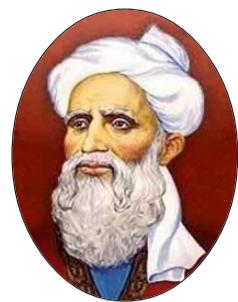

АНВОРӢ ДОНИШ

E-mail: anvor.donish@kgu.tj Нашрияи Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ*
www.kgu.tj №18 (300) 20-уми декабри соли 2019, ҷумъа (оғози нашр: соли 1994)

БИНОЙ РАҲИМОВ БОЗ СОҲИБИ МЕДАЛИ ТИЛЛО ГАШТ!

Рӯзҳои 28-30-уми ноябрь соли ҷорӣ мусобиқаи байналмилалӣ аз намуди варзиши «Таэквандо» дар шаҳри Душанбе баргузор шуд, ки дар он донишҷӯи факултаи тарбияи ҷисмонӣ ва омодагии дифои ҳарбии Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ Раҳимов Биной дар он иштиrok намуда, сазовори ҷои 1-ум шуд ва соҳиби медали тилло гашт.

Раҳимов Биноиро барои муваффақияти навбатиашон бо самимияти беандоза раёсати донишгоҳ, донишҷӯёну омӯзгорон дар саҳни донишгоҳ пешвоз гирифтанд.

Маъмурият, ҳайати профессорону омӯзгорон ва донишҷӯёни донишгоҳ Биноиро ба хотири боло бардоштани парчами миллат ва муаррифии Тоҷикистону донишгоҳ табрику таҳният гуфта, барояшон муваффақиятҳои беназирро таманно доранд.

ШОҲҶОИЗАИ ОЗМУНИ
ЧУМХУРИЯВИИ «ФУРӯГИ
СУБХИ ДОНОЙ ...» НАСИБИ...

С. 9
www.kh

АКАДЕМИКИ
МАҲБУБИ МО

С. 5

ҲАШТ ДАСТОВАРДИ
МЕҲVARИИ TOҶIKISTON
ДАР САМТИ МУБОРИЗА БО
ИФРОТГАРОЙ

С. 2

ХУШБАХТИ
КУЧСТ?

ДАР ҶОПОН МУАЛЛИМРО
НОСАЗО ГУФТАН ГУНОҲ АСТ!

АГАР РӮЗЕ
МАНСАБ ГИРАМ...

МИНБАРИ ДОНИШҖӮ

С. 7

С. 4

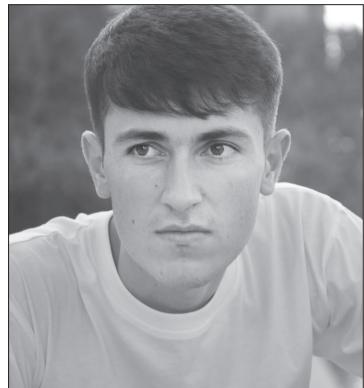

С. 3

С. 12-13

АГАР РЎЗЕ МАНСАБ ГИРАМ...

Хуршед МАВЛОН,
рӯзноманигор

Ман ҳам истисно нестам. Ман ҳам хаёлу орзу дорам, тасаввур мекунам, лаззат мебаром аз курсии роҳати мансаб. Рӯяй ҳам бошад, аз ҳисоби мансабам ҳурмату эҳтиром меҳоҳам. Худам ки ҳоло чандон миёни мардум иззат надорам, аз ҳисоби мансабам (mansabak ҳам бошад, мешавад) соҳибиззат будан меҳоҳам. Охир, айби ман не, замона худаш ҳаминро бо зўри ба гарданам бор карда истодааст ва ҳар лаҳза ба гӯшам бо лаҳни ширин мегўяд, ки "ҳой, одами омӣ, агар обрӯ ҳоҳӣ, соҳибмансаб шав!".

Ман ки соҳиби мансаб шудам, баъзе қоидаҳои худамро дорам. Агар рӯзе ба ин "зинаи камолот" бирасан, ҳатман он қоидаҳоро ҷорӣ мекунам. Бале, ба мансаб расидан як зинаи дигари камолот аст. Ва ҳам зинаи хеле душвор. Душвор набошад, ҷаро аксарият ин зинаро танҳо орзу мекунанду барои ба он расидан ба ҳама кор даст мезананд? Бале, ба ҳама кор!

Қоидаҳое, ки ҳоло аз онҳо ба шумо мегӯям, танҳо ба мани мансабталаҳ хос нест. Сафи маро бисёриҳо пур мекунанд. Ва хуб ҳам мекунанд. Охир, ҷаро накунанд, мансаб месорӣ нест ку?! "Як дам бошу шер бош"-аш ҳамин. Ва онҳо ин мақолро чун ман хубу нек дарк кардаанд. Ва инак, бодикӣ қатошад ва дар гӯшатон ҳалқа кунед, шояд ба шумо ҳам лозим шаванд қоидаҳои ман.

АГАР РЎЗЕ МАНСАБ ГИРАМ...

...бо хислатҳои даврони бемансабиам қаҳрӣ мешавам. Гӯё ману онҳо тамоман ошно нестем ва гӯё ман бо мансаб таваллуд шудаам. Дорову пулдор. Нони қоқ, ҷӯрои даррида, куртаи гиребонаш чиркин ва дигар ҷизҳои хоси бемансабиро надидаам.

...саломи аввалро хоси худ намедонам. Агар ба касе аввал шуда салом диҳам, ин қадру қиматеро, ки бо шарофати мансаб ёфтам, кам мегардонад. Барои ҳамин, то ба ман салом надиҳанд, гӯё корафтدارо сад сол аст, ки дар пешшам бошаду аз нони ман қалон шудааст, назарам намедонад. Ва ҳапу ҳомӯш меистам, то арзашро фаҳмам.

...ва ба арзи корафтодае гӯш кунам, ин маъни оно надорад, ки пайи ҳалли мушкинлаш мешавам. Балки барои боз ҳам ширину боқадр карданни худам "имрӯзу пагоҳ" карда меистам.

...ҳатман бо қавоқи оvezon ба коргоҳ ворид мешавам. Чун қавоқ барои соҳибмансаб нишонаи аввал аст, балки сиплоҳи асосӣ барои муваффақ шудан ба ҳисоб меравад. Ягон-ягон соҳибмансабоне

Кӣ ҳатто як бор ҳам орзу соҳиби мансаб шудан накардааст?
Шояд як фисади ками одамон, ки дарку фаҳмишишон паст аст.

Аммо аксарият меҳоҳанд, орзу мекунанд, талошу қӯшии менамоянд, меҳонанд, аз якчанд муассиса диплому шаҳодатнома мегиранд, тага мекобанд, зориву тавалло мекунанд, пул медиҳанд ва боз ҷӣ корҳое намекунанд, ки соҳиби мансаб шаванд.

Агарчи ҳанӯз маззаи мансабро начашид ба шаванд ҳам, vale тасаввур мекунанд. Лаҳзае ҷашн мепӯшанду худро дар курсии мансаб ҳаёл мекунанд. Ба котибаашон қаҳва мефармоянд. Ба зердастан дӯг мезананд...

ҳастанд, ки ин ҷизро дарк нақарда, назди зердастану ко-рафтодагон ҷеҳрашонро қӯшдаву ҳандон мегиранд. Беҳбар аз он, ки бо ин амалашон муваффақ набудани худро дар мансабдорӣ сабит мекунанд. Ман низ ҷун зумраи асосии соҳибмансабон барои дар кор худро муваффақ вонамуд кардан, ҳеч гоҳ намехандам. Агарчи ин қавоқи ман дар хона ду танга ҳам арзиш на-

...масъулиятиро танҳо хоси зердастаном медонам. Агарчи худам соати 9 аз хоб меҳезаму соати 10 баҳузур ба кор мера-вам, vale одамони маҳсуси худро таъин мекунам, ки касе ба кор дер омад, ба ман расонанд. Ва, албатта, дӯгу пӯлиса-ро боло ин хел коргар ба мисли борон меборам, то маро ҷун як соҳибмансаби сиёсатдору масъулиятинос донад.
...дар иҷрои корҳо танҳо аз

дошта бошад, vale дар коргоҳ барои ман нишонаи виқор аст. Аммо фаромӯш накунед, ки назди нафаре, ки рутбааш аз ман баландтар аст, ҳаргиз қавоқ намеандозам, балки қавоқро ба гӯши фаромӯши месупораму бечову бачо ҳандида меистам.

...пеши касе аз зердастану ко-рафтодагон намехезам. Агарчи аз ман қалон ҳам бошанд. Охир мансаб ки омад, "шумо" барои "ту" мешавад. Яъне, дигар фарқе надорад, ки наздам кӣ меояд, кӯдаки хурд, мӯйсафед, зан ё пиразан.

...барои ҳеч коре назди зердастаном намеравам. Балки беҳдаву баҳуда онҳоро наздам меҳонаму саргардон мекунам. Тавре вонамуд месозам, ки гӯё ман кордону корфаҳом ҳастам.

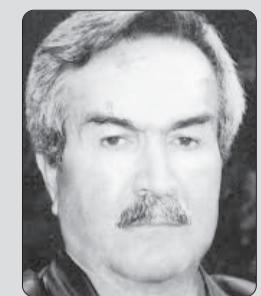
...супориши ман бояд барои зердастаном ҳукми ҳаёту матомро дошта бошад. Агар гӯям, ки ин ё он кор дар корхона ба ҷонварда шавад, ин супориш дарҳол ва бе "чун"-у "ҷаро" бояд иҷро шавад.

...кӯшиш мекунам, ки бо зердастаном ҳӯрок наҳӯрам ва та-бакам ҳамеша ҷудо бошад. Ба тарафҳона ё ошхона ки рафтам, ҳатман ё танҳо мераравам ва ё бо нағароне, ки дар ояндан ман саҳм гузошта метавонанд.

...тавре вонамуд мекунам, ки гӯё ман ҳамадон ҳастам. Дигар барои ман аҳамият надорад, ки зердастан олим аст ё омӣ, бояд пешниҳоду дарҳostаш барои беҳбуди фаъолияти ман ба кор наравад. Яъне, он ҳама таҷриба ва донише, ки сибқарои зердастаном доранд, ба ҳудашон насиб мекунад. Чун ман самту усули кории ҳудро даром.

• Шеъри рӯз

Сафармуҳаммад Айюбӣ

МЕКУШАД...

Одами баднафро нони даҳонаш мекушад,
Шахси бадгуфтторро заҳми забонаш мекушад.
Шавқу шӯри навҷавониро пайи ишрат мабар,
Беадабро ҷунбиши хуни ҷавонаш мекушад.

Кӯдаконашро агар и-омӯҳт одобе падар,
Оқибат ноодамии кӯдаконаш мекушад.
Мебарӣ бо худ камон аз тири он андеша кун,
Марди беандешаро тири камонаш мекушад.
Гар шиновар ҳешро бар сели дарё мезанад,
Ҳалқаи гирдоби дарёи равонаш мекушад.
То ки қад боло кунад по монд дар боло дӯст,
Бевафоро дар ҷудои душманонаш мекушад.
Шоире гуфто сухан аз синаи бедарду ғам,
Дарди он бедардҳои достонаш мекушад.

ДУ ҲИҚМАТ

КАЛБУЗ

Калбуз дар қатори дигар бузҳо мечарид, мечарид, баос мезад, хуласа, худро ҷун як бузи муқаррарӣ мешинохту медонист. Аз қазо як рӯз сурати худро дар диду ба даҳшат омад: вай шоҳ надош!

Дунё ба назари калбуз тира шуд: аз ҷаро, аз ҷаҳиш, аз баос... монд. Ба ҳамхайлони худ, ки бепарво мечариданду мечахиданду меба-осиданд ва ангор ба шоҳ доштан ё надоштани вай заррае ҳам кор на-доштанд, бо ҳашму кина менигарист.

- Душоҳаҳои палид! - гуфту вай пеши худ.

- Чунон вонамуд мекунанд, ки ба шоҳ доштан ё надоштани ман гули арзан барин баҳо намегузоранд, vale дар дил ҳама ба ҳоли зори ман меканданд. Алҳазар аз ин қавми дурӯяву ҳуққабоз! Мера-вам. Худро ба ҷангал мезанам, то дигар башараи ин бадкешону ба-дандешонро набинам!

Калбуз худро ба ҷангал гирифт. Гулбаи балову ало, ки дар шоҳи баландтарини бурс нишаста буд, вайро дидан баробар қар-қарқунон ҷеф кашид:

- Биёед, биёед! Ин мӯъцизаро бубинед, бузи азими азим, лек шоҳ надорад. Биёед, биёед.. аз ин аҷибтар дар умри худ ҷизе намебинед... қар-уар!

Аввал ҳарғуш даррасид.

- Ваҳ, - гуфту вай, шоҳҳоятро чӣ кардӣ!

Калбуз ноҳуш гуфт:

- Ман ҳамин тур бешоҳ будаам...

- Ҳа, ҳа, ҳа! - ӯро ба масҳара гирифт ҳарғуш.

- Ҷаро ман ҳамин тур бегӯш на-будаам?

Баъди хорпушт пайдо шуд. Ҷаш-монашро ҷапагардон карду гуфт:

- А-а-а... қалони қалону шоҳ на-дорад-е!

Калбуз ғамгин шуд.

- Ман ҳамин тур бешоҳ зода шудаам!

Хорпушт бо истеҳзо гуфт:

- О, ҷаро ман ҳамин тур бехор зода нашудаам?

Сангпушт гавакашон аз зери буттае баромад суоли хорпуш-ро нерӯ бахшид:

- О, ҷаро ман ҳамин тур бе ин косахона зода нашудаам?

Калбуз ба он ҳар ду бо ғазаб гуфт:

- Агар ту бехор ва ин бекосахо на мебудед, рӯбоҳ як луқмаи хо-матон мекард!

"Агар ин ношудаҳо, - пеши худ андешид калбуз, - бо ман чунин

рафтор кунанд, аз меҳтарашон чӣ пеш ҳоҳад омад?! Чун ба суол рӯшание ба ҷаҳми калбуз нато-бонд, сарҳам ба назди ҳамхайлони худ баргашт.

Мантиқ: Аз қавми худ дурӣ ҷуст-тан аҳмакист.

ГУМОН ВА ДҮСТИ БОВАФО

Зану шавҳаре, ки солҳо дар ор-зуи фарзанд буданд, рӯзе аз рӯзҳо барои эҳсоси таҳқӣ накашидан аз марди сағбон сағтаи зоти олмонӣ ҳариданд. Онҳо сағбачаро ҳеле дӯст доштанд ва нисбат ба ўзиёд ғамхору меҳрубон, то ҳадде, ки ҳам дар корҳои саҳро ва ҳам дар бозору магоза ўро ҳамроҳ мебурданд. Сағбача низ бар ивази меҳру муҳаббати зану шавҳар бовафову қадрдон ва ҳимоятгар ба воя ра-си.

Баъди соле ҷанд дар оила фар-занди деринтизор ба дунё омад. Кунун ҳурсандии зану шавҳар ҳадду канор надошт. Онҳо очиҷонон саргариҳи парастории кӯдак шуданд, ки дигар барои ғамхории сағ фурсат надоштанд ва рӯз аз саги бечора аз Ҷамъи ҷамъиятҳо монанд. Бо мурӯри вакт эҳсоси муҳаббат ба гумони бад мубаддал гашт. Ба гумони онҳо саг ҳудро то ҳадде яккаву танҳо, ҳору залил ҳаҷс мекард, ки гӯё ба қудаки онҳо рашик мебурда бошад.

Алқисса, яке аз рӯзҳои тобистон иттифоқан зану шавҳар кӯдаки ба-нозхобидаро дар хона танҳо мегу-зоранд ва ҳуд машгули корҳои саҳро мешаванд. Баъди муддате ҷанд бо нияти ҳабаригарии кӯдаки вориди ҳавалӣ шуданд. Ҳамзамон саг аз хонаи хоби кӯдак берун меояд. Саг бо лабу даҳони ҳунонуд, думашро лиқонда, бо ҳисси ҳуҷнудиву қоатмандӣ ба онҳо нигоҳ мекард. Занро ҳуҷ аз сар меравад. Мард аз сари ҷаҳлу гумони бадтарин, ки саг ба кӯдак ҳамла оварда бошад, бе яғон таъхиру диранг яроқро ба даст мегирад ва сӯйи саг ҷанд тир холӣ мекунад. Сипас, шитобон ба хона медарояд ва назди раҳти хоби писараш мори фарқи хуҷа сарбури-даро дид, бо таассуф фарғад мегард.

Дӯсти бовафояро күштам!
Дуди оҳу нолаи мард то фалак мепечид ва акси садояш санги ӯхро ба ларза мевоард.

Мантиқ: Имонро аз гумон ҷудо бояд кард.

(Тарҷума
аз ҳикмати русӣ)
Таҳияи
Ҷаҳонгир РУСТАМШО

ДАР ҶОПОН МУАЛЛИМРО НОСАЗО ГУФТАН ГУНОҲ АСТ!

Орзуи ҳар падару модар аст, ки фарзандаш донову зирақ ва соҳиби идрок бошад. Ин аст, ки ба ҳамин умед баъзан барояши ҳатто китобҳои зиёд меҳаранд. Аз сӯйе дуруст ҳам мекунанд, ки фарзандро ба китобхонӣ ташвиқ менамоянд. Вале ба истилоҳ "ретсепти" дигар ҳам ҳаст, ки тифлро аз хурдӣ метавонад донишманд кунад. Вале барои ин боз ҳам ширкати волидон шарти асосист. Ва ин танҳо сухани холӣ нест, балки пажӯҳии донишмандони итолёвист, ки ахирон расонай шуд:

Азизи Азиз барои ҷомеаи Тоҷикистон шаҳси ноошно нест, баҳусус барои он доирае, ки китоб меҳонанд ва ба таълими насли наврас сарукор доранд. Аз муваффақтарин адабони кӯдакнависи кишвар аст, ки бештар аз 200 афсонаву 130 ҳикояи хонадани навишкаст. Төъдоди китобхояш шоъд ба 30 наздиш шуда бошанд. Ва ҷолиб он аст, ки ҳикояҳои ўти ин замон бо ҷандик забони олам, аз ҷумла русӣ, инглизӣ, гурҷӣ, қирғизӣ, ўзбекиву ҷехӣ тарҷума шудаанд. Ҳоло дар останаи шунидани ҳабари ҷопи китобаш бо ҳуруфи форсӣ дар Эрон аст.

Гумон мекардам як сирри муваффақияташ дар иншои ҳикояҳои дилчасп таҷрибаи кораш дар мактаб бошад, чун ҳам кори омӯзгорӣ кардаш ҳам ба мактабҳо зиёд даъват мешавад ва бо атфол сұхбат мекунад. Вале то ҷойе иштироҳ ҳам карда будам. Чун ҳуди ў мегӯяд: "Барои он ки асаре нависӣ, то кӯдак хонаду фаҳмаду дар хотир бигирад, муаллим будан шарт нест. Гап дар сарӣ он ки кӯдакро модар хонада мекунад, на адиб, ҳатто адиби хуб. Бовар дорам, ки як мактаб омӯзгор аз ўҳдана хонада кардани лоақал як шогирд намебароянд, то замоне, ки модар дасту остин барзада, фарзандашро таълим надиҳад. Ин фикр ҳатост, ки вазифаи мактаб таълим додан асту вазифаи падару модар - тарбият. Ба ёд оред, ки вақте Фирдавсӣ "Шоҳнома"-ашро ба Султон Маҳмуд манзур кард, ҷанд танғай камарзи гирифт ва шоир дарғазаб шуда, гуфт:

**Агар модари шоҳ бону будӣ,
Маро симу зар то ба зону будӣ...**

Фирдавсӣ ба кучо, ё ба қиву чӣ иштиркардаст? Ба он ки дар таълиму тарбияи кӯдакон бештар аз ҳама модар масъул аст..."

Азизи Азиз аз сафарааш ба Қуриёи Ҷанубӣ ёд меорад ва мегӯяд, "дар мактабҳои Қуриё дар як синф 50-60 шогирд таҳсил мекунанд, аммо аксарият, ғоҳо ҳама хушсаводанд. Вақте пурсӯҷу қардам, дарёфтам, ки дар кори таълиму тарбия мадарон аз омӯзгорон зиёдтар масъулияти доранд. Дар оила омӯзгор басо зиёд эҳтиром ва қадр мешавад. Ба қавле, як поӣ модар ҳамеша дар мактаб аст. Агар муаллим аз таҳсили фарзанд эрода бигирад, модар ҳаргиз эътиroz намекунад. Сухани муаллим барои оила қонун аст.

Дар мо аксарияти мадарон, шоъд 90 фоиз, мактабро маконе мөҳисобанд, ки аз шӯру шавқуни фарзанд форифашон мекунад. Борҳо шунидаам, ки мадарон аз фаро расидани рӯзи якшанбе изҳори ташвишу нороҳатӣ кардаанд. Замоне мақола навишига гуфта будам, ки мактабҳои мо ҷумонин расмӣ, ба қавле, маошҳӯи директор дошта бошанд, то ҳуши ёди волидон, баҳусус мадаронро ба таълиму тарбияи фарзандашон мاشғул шорад".

Азизи Азиз китобхониро пояи аслии савод мединад ва хеле гуфтиниҳое дар ин маврид дорад. Аз ҷумла аз кишвари Ҷопон ёд мекунад, ки агар фарзанд дар ҳаққи муаллимиш сухани носазо гӯяд, балки аз ўнорозӣ бошад, волидон ҳамон рӯз мотам мегиранд. "Муаллимро носазо гуфтан гуноҳ аст он ҷо. Ё ҳонандай синфи 6-7 он ҷо соле аз 120 китоби бадей имтиҳон месупорад, мадарон вазифадоранд назорат кунанд, ки ин китобҳоро фарзандашон ёфта ҳонад. Вале дар мо барьакс, волидон ҳамеша тарафи фарзандашонро мегиранд. Рӯзе ҷанд соат дар мактаб будани фарзанд барои мадарон комилан кифоя аст,

онҳо коре надоранд, ки фарзанд чӣ ҳонду чӣ гирифт".

БАРОИ БЕСАВОДИИ ФАРЗАНД МОДАРОНРО БОЯД МАСЪУЛ ДОНИСТ!

Пас, барои бесаводии фарзандонаном муаллимонро не, падару мадарон, баҳусус мадаронро бояд масъултар ва ҷавобгар донем. Модар, ки ҷунин шуд ва талаб кард, муаллим худ омӯзгор мешавад ба маънои асли ин калима. Муаллим худ масъулияти ҳис мекунад ва албатта, омӯзгор мешавад ба маънои асли ин калима. Аз бегамии муаллиmon омӯзгорон азият мекашанд.

Ман хондаам ва шунидаам, ки дар ҳар замон устод қабл аз қабули фарзанд ба макtabаш аввал волидони ўро мешинохт. Дар байнҳо ҳалқ низ баъзе мақолҳо машҳуранд, ки ишора ба масъулияти мадарон доранд. Масалан, дуҳтареро келин кардан ҳоҳанд, мегӯянд:

"Очаашро бину бачаашро гир!"

Ё "Оча чӣ ғуна бача намуна!" "Гандападар одам мешаваду

гандамодар не!"

Ағфус, ки ин маъниҳо ҳаргиз ба эътибор гирифта намешаванд.

Боре ба Ҷоникистон нависандай баҳаҳои кишвари Ирон Ҳадӣ Шарифӣ мөҳмон шуд. Ман рӯзе ўро роҳбалад будам. Гуфт, ки ба ҳонааш бояд занг занад. Он замон телефони мобилий набуд. Мо ба почта рафтам. Ҳадӣ Шарифӣ ба писараш, ки Сиёмак будаст, занг зада пурсید:

"Китобро ҳондӣ?"

Сиёмак ҷавоб дод: "Бале, ҳондам!"

Он гоҳ Ҳадӣ фармуд, ки аз фалон ҷой китоби дигарро гирифта ҳонад.

Ман аз Ҳадӣ пурсидам:

-Сиёмак ҷандсола аст?

Гуфт:

-Шашсола...

Ва ин китоби 58-ум буд, ки имсол Сиёмак шашсола ба даст гирифтааст!

Ҳуши аз саром парид. Кадом падару мадари тоҷик аз кишвари дигар танҳо ба хотири китоб ба фарзандаш занг мезанад? Оё дучор шудаёд? Аз ин сабаб ҳонандагони мо бесаводанд. Савод ин нест, ки ҳондаву навишига метавонӣ. Манзурам ташниа савод, ҳамеша омӯзандад будан аст. Бачаҳои мо бесаводанд, барои он ки оила бесавод аст, баҳусус, мадарон бесаводу бетаррафанд. Бесаводанд барои он ки оила бесаводу бетарраф аст. Ҳама кӯшиши мактаб натиҷаи дилҳоҳ намедиҳад. Агар мо дар вазифаи худро адо карда натавонад, кӯдак бесаводу бадбаҳт ба воя мерасад. Дуруст, ки фарзанди баъзе мадарони бетаррафу бепарво ғоҳо босаводу ҳушбахт ба воя мерасанд. Ин аз он сабаб аст, ки баъзан, ҳушбахтона, онҳо дар мактаб, ё баъди ҳатами мактаб ашҳосро вомехӯранд, ки ба онҳо роҳи дурусту нишон медиҳанд, дурусташ, вазифаи мадарро ба қадри тавону имконият адо мекунанд. Аммо на ҳар фарзанд мураббии мувоғиқро дар зиндағииаш вомехӯрад. Ман ҷонибдори қабули Қонун дар барои масъулияти падару мадар дар тарбияи фарзандам. Ин қонун ҳанӯз комил нашудааст. Илова мегалабад, талабот ба волидон ҷонон саҳт

ва ҷиддӣ бошад, ки мадарон мактабро ҳаргиз фаромӯш нақунанд, зоро таълиму тарбия ҳусусияти иҷборӣ доранд. Агар ба иҳтиёри худ гузорем, ягон кӯдак дарс намехонад, ҳатто ба макtab намеравад.

Ин ривоят ишора ба ҳусусияти иҷборӣ доштани таълим аст. Боре аҳли деҳа ба саҳро мерафтанд. Онҳо аз наҳди хонаи ҳакиме гузаштанд.

Ҳаким пурсид:

-Куҷо равонаед?

Гуфтанд:

-Хушкӯй омадаст. Ду моҳ шуд борон намеборад. Меравем, ки дуо кунем, то Ҳудованд борон фиристад.

Ҳаким дар қатори мадрону занон кӯдаконро диду ҳайрон шуд:

-Кӯдаконро дар ҳавоӣ майнасӯз ба саҳро чаро мебаред?

Гуфтанд:

-Кӯдакон бегуноҳанд. Дуояшон дафъ-

миннатдорӣ хеле ҷанбаҳои мусбат дорад. Ба забон рондай "ташаккур, раҳмат" саломатии равониву ҷисмониро беҳтар мекунад, ҳашниро коҳиш медиҳад, хобро беҳтар месозад ва ҳатто сабабори он мешавад, ки инсон дустони бештар пайдо кунад. Аз ин рӯ бояд ба рафтари атфол таваҷҷӯҳ кард, арзёбии кори хуб ва изҳори ташаккур ба онро бояд омӯзонд.

3. Тахайюлоти онҳоро рушд дидҳед. Донишгоҳи Тел-Авив миёни бачаҳои 6-9-сола як таҷриба гузаронд. Олимон хостанд донанд, ки ҷудоӣ аз объектҳо ба тафқури атфол чӣ таъсир дорад.

Ба бачаҳо тасвирҳо аз мизи онҳо то Кайҳон ва баръакро нишон доданд ва баъдан тести оддие пешниҳод карданд, ки сатҳи дақиқиятро муайян мекард. Ширкаткунадагоне, ки диданд чи гуна олами хурдакаки тасаввуроти онҳо то андозаи Кайҳон васеъ мешавад, назар ба онҳое, ки олами худро дар ҳамон мизи нишасташон маҳдуд медонистанд, натиҷаҳои беҳтар нишон доданд.

Ин аст, ки олимон мегӯянд, мулоҳизаҳо ба берун ва на ба дохил кӯдаконро водор ба андешаронӣ мекунад.

4. Ба бозиҳои рӯймизӣ машғул шавед.

Бо бозиҳои рӯймизӣ шумо кӯдаконро меомӯзед, ки баранда ва ё бозандai бояфтҳор бошанд. Ҳамзамон онҳо стратегияи қайфият аз бозиҳои пайдо мекунанд. Баҳусус бозиҳои боянд, ки атфолро ба ҳисоб водор кунанд, онҳоро мачбур созанд, ки баҳро баранда шуданд, ба фикр ҳам дода шаванд.

5. Таваҷҷӯҳи атфолро ба табиат ҷалб кунед. Journal of the Study of Religion, Nature and Culture робитаи дучонибаи бачаҳоро бо табиат омӯҳтва маълум кард, ки вақтгузаронии оддӣ кӯдакро мачбур мекунад худро нисбатан беҳтар рӯҳбаланд ҳисс кунад. Бачаҳо, ки ҷафтае 5-10 соат вақти худро дар ҳавоӣ кушод мегузаронанд, бозӣ мекунанд, мегӯянд иртиботи рӯҳӣ бо заминро ҳисс кардаанд ва баҳро ҳифзи табиат худро масъул медонанд.

Ҳар андоза, ки атфол дар берун вақт мегузаронанд, вале на беҳуда, ҳамон андоза он ба саломатии онҳо таъсирӣ мусбат мерасонад.

6. Нишон дидҳед, ки накӯй қадрдонӣ мешавад.

7. ИБОРАВУ ҶУМЛАҲОЕ, КИ БОЯД БА ТИФЛАКАТОН ҲАМЕША ТАҚРОР КУНЕД:

Тифлакон дӯст медоранд, ки шумо муҳаббати худро изҳор намоед. Доим, ҳамаеша, шаб ва рӯз, дар хона ва дар кӯча. Пас бигӯед:

-Ман туро беҳад дӯст медорам;

-Туро дӯст медорам, ҳатто агар аз ман дар ҷаҳр шавӣ

-Дӯстӣ даром ҳамеша, ҳатто агар дур аз ман бошӣ.

-Муҳаббати ман ҳамеша бо туст.

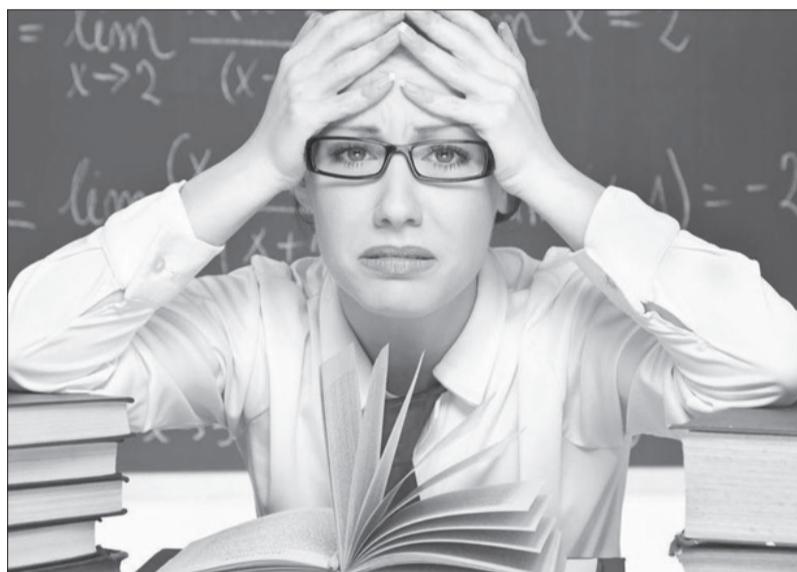
-Агар ба ман мегуфтанд, ки ҳар кӯдакро дар ҷонибии ҳамон мекардам.

-Ман туро ҳатто атрофи Моҳ, ситорагон ва то Замин дӯст медорам.

-Ба ман бозии имрӯза бо ту хеле писанд омад. Ту ягонаи мани.

-Коре, ки ману ту бо ҳам мекунем, ба ман хеле писанд аст. Бо ман ҳамроҳ бош доим, ҷониб ман.

Бобоҷони ШАФЕҶ, рӯзноманигор

атан мустаҷоб мешавад!

Ҳаким ҳандиду ҷавоб дод:

-Агар дуои кӯдакон мустаҷоб мешуд, дар олам муаллим намемонд...

ПАЖУҲИШИ ҲАҲУДИЕН 7 "РЕТСЕПТ"-И ИЛМИИ ДОНИШ МАНД ШУДАНИ КӯДАК

Орзуи ҳар падару модар аст, ки фарзандаш донову зирақ ва соҳиби идрок бошад. Ин аст, ки ба ҳамин умед баъзан барояши ҳатто китобҳои зиёд меҳаранд. Аз сӯйе дуруст ҳам мекунанд, ки фарзандро ба китобхонӣ ташвиқ менамоянд. Вале ба истилоҳ "ретсепти" дигар ҳам ҳаст, ки тифлро аз хурдӣ метавонад донишманд кунад. Вале барои ин боз ҳам ширкати волидон шарти асосист. Ва ин танҳо сухани холӣ нест, балки пажӯҳии донишмандони итолёвист, ки ахирон расонай шуд:

1. Ба садо ҳондан. Ҷ

ЧОРАБИНӢ ДАР МАВЗӮИ "ЗӴОРОВАРИЙ ДАР ОИЛА"

Рӯзи 12.12.2019 дар бинои маъмурӣ донишгоҳ ҷорабинӣ дар мавзӯи "Зӯроварӣ дар оила" бо ташабbusi асистенти кафедраи забонҳои ҳориҷӣ ва методикии таълими он Сайдалиеви Мътирифат баргузор гардид. Ҕорабинӣ аз ду баҳшу даҳ қисмат иборат буд. Дар баҳши аввал маърӯзаҳо дар мавзӯи "Зӯроварӣ дар оила" аз тарафи омузгорону донишҷӯён пешкаш шуданд. Баҳши дуюм бошад, қисмати фарҳангиро дар бар мегирифт. Дар ин қисмат донишҷӯён шеърҳо қироат карданд. Ҕорабинӣ бо суруди "Зиндагӣ зебост" аз тарафи донишҷӯён ба фарҷом расид.

СЕМИНАРИ РАЁСАТИ ИЛМ ВА ИННОВАЦИЯ

Семинари навбатии Раёсати илм ва инноватсияи донишгоҳ санаи 05.12.2019 дар толори Шӯрои олимон гузаронida шуд. Дар семинар маърӯза дар мавзӯи "Сохтори рисолаи илмӣ" бо иштироки доктори илмҳои педагогӣ, профессор Мирзоев Салим миёни омузгорони донишгоҳ гузаронida шуд. Дар раванди семинар тарзи дуруст ва бехato ҷойиркунии сохтори рисола омузонida шуд. Семинар бо пурсишу посухҳо ба итмом расид.

БАРГУЗОРИИ ҔОРABINӢ ТАРБИЯВӢ

Санаи 07.12.2019 дар толори фарҳангии донишгоҳ бо ташабbusi Раёсати тарбия воҳурӣ бо омузгорону донишҷӯёни факултаи филологияи рус баргузор гардид, ки дар он вобаста ба пешгирии ҷавонон аз ҳар ғуна ҳизбу ҳаракатҳои ифротӣ, шомил нашудан ба гурӯҳҳои террористиу экстремистӣ ва баланд бардоштани ҳисси ватандӯстӣ маърӯzaҳо шунида шуд. Инчунин, ба ҷавонон таъкид карда шуд, ки онҳо зиракии сиёсиро аз даст надода, доимо барои ҳимояи марзу буми Ватан омода бошанд.

СЕМИНАРИ КЛУБИ ТУРИЗМИ "ХУТАЛОН"-И МРКИ

маъмурӣ донишгоҳ семинари навбатии клуби туризм "Хуталон"-и Маркази рушди қасбият ва инноватсия баргузор гардид. Семинаро сардори МРКИ Қурбонова Умеда қушода, иштирокчиёнро оид ба мақсаду вазифаҳои клуби туризми "Хуталон" шинос намуд. Дар семинар доир ба мавзӯи "Мақсад ва вазифаҳои ташкили экскурсия" маърӯза ва фикру андешаҳо пешниҳод гардид. Дар охир аз тарафи иштирокчиён саволҳо доир ба мавзӯй баррасӣ гардид.

Таърихи 12.12.2019 дар бинои

ЧОРАБИНӢ ОИД БА ТАМАДДУН ВА ФАРҲАНГИ МАРДУМИ ЧИН

Санаи 06.12.2019 дар толори фарҳангии донишгоҳ бо ташабbusi факултаи филологияи ҳориҷӣ ҷорабинии фарҳангӣ оид ба "Тамаддун ва фарҳангӣ мардуми Чин" баргузор гардид, ки оид ба урғу одат, тамаддун, забон, фарҳанг, ҳуроҳои миллӣ ба намоиш гузошта шуд.

Инчунин, маълумотҳои ациб оид ба давлатдории Чин гуфта шуд. Дар ҷорабинӣ ноиби ректор оид ба таълим Ҳолиқов Сафар, ноиби ректор оид ба муносабатҳои байналмилалий Шарофат Ҳудойдодова ва омузгорону дониш-

ҷӯён иштирок доштанд. Ҕорабинӣ фарҳангӣ хеле дар сатҳи баланд гузашт.

СЕМИНАР-ОМӯзиш ДАР МАВЗӮИ "АСОСҲОИ МОЛИКИЯТИ ЗЕҲНӢ"

Санаи 27-уми ноябр дар Муассисаи давлатии Маркази миллии патенту иттилооти Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мувоғиға бо Вазорати маориф ва имли Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақсади ҳадафҳои созанду бунёдкоронаи Ҳукумати ҷумҳурӣ, сиёсати хирадманданаи роҳбарияти давлат, Пешвои муazzами миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳттарам Эмомалӣ Раҳмон, тибқи Нақшои кори Шӯрои миллӣ оид ба ҳамоҳангосӣ ва рушди моликияти зеҳнӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли 2019 семинар-омӯзиш дар мавзӯи "Асосҳои моликияти зеҳнӣ" бо иштироки мутахassisони варзида баргузор гардид.

Дар семинар наздики 140 нафар лоиҳанависон, ихтироъкорону волонтиёрони Маркази истеъоддоҳои ҷавон ва донишҷӯёни фаъоли Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯдабуллоҳи Рӯдакӣ иштирок намуда,

дар самти моликияти зеҳнӣ маҳорати худро боз ҳам баланд бардоштанд. Дар семинар донишҷӯён хеле фаъол буда, бештар мавзӯҳои зерин садо дод: "Мафҳумҳои асосии инноватсия ва навоварӣ", "Ҳуқуқҳои муаллиф ва вобаста ба он", "Ихтироъ ва ҳифзи он", "Ҳуқуқҳои муаллиф (амволӣ ва ғайри-амволӣ)".

ТЕРРОРИЗМ ҲАМЧУН ВАБОИ АСР

Санаи 10.12.2019 дар толори фарҳангии донишгоҳ бо ташабbusi Раёсати тарбия воҳурӣ навбатӣ бо омузгорону донишҷӯёни факултаи иқтисод ва идора баргузор гардид. Дар ҷорабинӣ ноиби ректор оид ба тарбия Назаров Ҳотам, сардори Раёсати тарбия Гулов Рустам, сардори шӯбайи ҷавонон Латифов Манучехр ва декани факултаи иқтисод ва идора Шарифова Файзигул иштирок ва суханронӣ намуданд. Дар воҳурӣ оид ба масъалаи баланд бардоштани оғоҳии сиёсии ҷавонон, ҳудшиносиву ватандӯстӣ ва пешгирӣ аз шомилшавӣ ба ҳизбу ҳаракатҳои террористиу экстремистӣ суханронӣ карда шуд.

ФАЪОЛИЯТИ МАҲФИЛИ "СИЁСАТШИНОСОНИ ҔАВОН"

Тибқи нақшои кории кафедраи сиёсатшиносӣ санаи 11.12.2019 дар ошёнаи дуюми бинои маъмурӣ донишгоҳ маҳфили ҷамъబастии "Сиёсатшиносони Ҕавон" баргузор гардид, ки дар он 47 нафар донишҷӯён аз 10 факулта иштирок намуданд. Дар маҳфил аз тарафи донишҷӯён маърӯzaҳо пешниҳод шуданд. Донишҷӯёни соли 2-юми факултаи филологияи рус Марҳабо дар мавзӯи "Озодии дин ва виҷдон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон" ва Муҳаббатова Марворид, донишҷӯёни соли 2-юми факултаи филологияи тоҷик ва журналистика дар мавзӯи "Сарвари сиёсӣ ва элитай сиёсӣ" суханронӣ намуданд. Дар охир саволу ҷавоб

сурат гирифта, ба аъзоёни фаъоли маҳфил ифтиҳорномаҳо тақдим карда шуд.

Санаи 14.12.2019 дар факултаи филологияи тоҷик ва журналистика

ДАРСИ КУШОД

дарси кушод аз фанни "Семинари маҳсуси адабиёти тоҷик" дар мавзӯи "Ҳаёт ва фаъолияти Абулқосим Ҳоҳутӣ" баргузор гардид. Дар рафти дарс аз фаъолияти эҷодӣ ва ғазалиёти шоир донишҷӯёни суханронӣ ва қироат карданд. Баъдан, саҳначае аз "Галабаи Таня" бо иштироки донишҷӯён намоиш дода шуд.

Дар охир мудири кафедраи адабиёти тоҷик ва журналистика Ҳолиқова Зайналбӣ суханронӣ намуда, омузгорони дигарро низ барои гузаронидани дарси кушод вазифадор кард.

КОНФЕРЕНСИЯ

С.С. дода шуд. Пас аз он аз ҷониби омузгорону факултаи филологияи тоҷик ва журналистика оид ба "Саҳми Faффор Мирзо" дар рушди адабиёти тоҷик "маърӯzaҳо пешниҳод карда шуд. Баъд аз шунидани маърӯzaҳо аз ҷониби донишҷӯён шеърҳо аз эҷодиёти шоир қироат карда шуд.

ШОҲҶОИЗАИ ОЗМУНИ ҶУМҲУРИЯВИИ "ФУРӯГИ СУБҲИ ДОНОЙ ..." НАСИБИ...

www.

www.khovar.

14 декабр дар Китобхонаи миллии Тоҷикистон даври чоруми Озмуни ҷумҳуриявии "Фурӯги субҳи доной ..." аз рӯи чор номинатсия ва рақобат барои Шоҳҷоиза ҷамъбаст гардид. Голиби Шоҳҷоиза бо гирифтани 253, 5 хол хонандай Муассисаи таълимии ҳусусии литеӣ "Раҳнамо" Бунёд Раҳнамо доноста шуда, ба ў Шоҳҷоиза ва мукофотпӯл дар ҳаҷми 50000 сомонӣ тақдим гардид.

Дар ҷорабии Ёрдамчии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои рушди иҷтимоӣ ва робита бо ҷомеа Абдуҷаббор Раҳмонзода, Вазири фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон Шамсиҷдин Орумбекзода, Вазири маориф ва имми Ҷумҳурии Тоҷикистон Нуриддин Саид, директори Китобхонаи миллии Тоҷикистон Абдусалом Миరализода, аъзои ҳакамон, иштирокчиёни озмуни мазкур, волидайн иштирокдорон ва намояндагони воситаҳои аҳбори омма ширкат намуданд.

Ҷорабиниро Раиси комиссияи Озмуни ҷумҳуриявии "Фурӯги субҳи доной...", Ёрдамчии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои рушди иҷтимоӣ ва робита бо ҷомеа Абдуҷаббор Раҳмонзода ифтитоҳ намуда, иброз дошт, ки "ҳадафи асосии баргузории Озмуни ҷумҳуриявии "Фурӯги субҳи доной ..." баланд бардоштани завқи китобхонӣ, тақвияти ҳофизаи фарҳангӣ, дарёғти ҷеҳроҳои нави суханвару сухандон, таҳқими эҳсоси ҳудоғоҳию ҳудшиносӣ, бой гардонидани заҳираи луғавӣ, тақвияти ҷаҳони маънавӣ ва фаъолгардонии доираи забондонӣ миёни қишироҳи мухталифи ҷомеа буд. Имрӯз натиҷаи он исбот намуд, ки ҳақиқатан мардуми тоҷик мисли гузаштаи хеш китобдору китобхон мебошанд".

Мавсуф иброз дошт, ки "ин озмун бо Амри Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мұхтарам Эмомалӣ Раҳмон доир гардид. Озмун аз ноҳияҳо оғоз гардида, то сатҳи вилоятиву ҷумҳурӣ гузаронида шуд. Имрӯз беҳтарин истеъоддоҳо муарриғӣ мегарданд".

Сипас аз ҷониби Раиси комиссияи Озмун голибони чор номинатсияи муарриғӣ гардиданд:

Дар номинатсияи "Аз ёд кардану ҳондани осори адабони классикии тоҷик":
Ҷойи якум - 30000 сомонӣ ба Имрониддинов Сарфарозиддин.

Ҷойи дуюм - 25000 сомонӣ ба Сафармоҳи Аҳмадбек.

Ҷойи сеюм - 20000 сомонӣ ба Шабеха Раҳнамо.

Дар номинатсияи "Аз ёд кардану ҳондани осори адабони мусоири тоҷик":
Ҷойи якум - 30000 сомонӣ ба Шукрона Ҳоҷамқулов.

Ҷойи дуюм - 20000 сомонӣ ба Рӯҳшона Нурова.

Ҷойи сеюм - 15000 сомонӣ ба Мосума Шоҳмуродзода.

Дар номинатсияи "Аз ёд кардану ҳондани ашъори бачагона ва афсонаву ривоятҳои ҳалқи тоҷик":
Ҷойи якум - 25000 сомонӣ ба Муҳаммад Раҳнамо.

Ҷойи дуюм - 17000 сомонӣ ба Зебонисои Азизиён.

Ҷойи сеюм - 13000 сомонӣ ба Бинямони Илҳом.

Дар номинатсияи "Аз ёд кардану ҳондани осори адабиёти ҷаҳон":
Ҷойи якум - 30000 сомонӣ ба Шабнам Одинаева.

Ҷойи дуюм - 20000 сомонӣ ба Насиба Ҳафизова.

Ҷойи сеюм - 15000 сомонӣ ба Шобегим Маликшоева.

Азизмоҳ Панҷшонбезода аз вилояти Муҳтори Кӯҳистони Бадаҳшон барои маҳорату дониши хуб доштан, аз ҷониби ҳакамон барои гирифтани 10 ҳазор сомонӣ аз ҳисоби Вазорати маориф пешниҳод гардид.

Ҳамчунин ҷанд нафар ятимони кулл ва хурдсолоне, ки дар озмуни мазкур дониши баланд доштанд, аз ҷониби Вазорати маориф бо 3 ҳазор сомонӣ

мукофотпӯл қадронӣ гардиданд:

Инҳо Озодаи Саид, Ҷурраҳон Тошов, Лайло Рӯзибоева, Ҳумайнӣ Кароматуллоҳ, Адикуллоҳ Ҳусейнов ва Сайрам Файзова мебошанд.

Гирандаи Шоҳҷоиза хонандай синфи 10 Муассисаи таълимии литеӣ "Раҳнамо" Бунёд Раҳнамо дониста шуд. Вай зимни сӯҳбат иброз дошт, ки "ман дар даври шаҳрӣ соҳиби Шоҳҷоиза гардидам. Аз рӯи чор номинатсия низ иштирик намудам. Талаботи доворон дар ин давр ҳеле ҷиддӣ гардидааст. Ин гоҳи яке, ки имрӯз ба даст овардам, ташаббукори он Пешвои миллат мебошанд ва бо ташкил намудани ин озмун тавонистанд шавқ ва рағбати насли имрӯзаро ба китобхонӣ бештар намоянд".

Инчунин ба голибони дигари озмун диплому ифтихорномаҳо супорида шуданд.

Мавриди зикр аст, ки ҳар як номинатсия дорои талаботи маҳсуси қасбӣ буда, аз иштирокчиён маҳорати баланд талаб намуд.

Бояд гуфт, ки имсол ба ифтихори ҷаҳони 30-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи Амр ва сарпарастии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мұхтарам Эмомалӣ Раҳмон миёни қишироҳи гуногуни ҷомеа озмуни ҷумҳуриявии "Фурӯги субҳи доной..." ва "Тоҷикистон - Ватани азизи ман" баргузор гардиданд.

Бояд тазакқур дод, ки ба ин озмун беҳтарин китобхонҳову ҷароғҳои рӯшан ва нури фурӯги субҳи донои тамоми қишироҳи мухталифи ҷомеа ҷалб гардиданд.

Тавре зимни сӯҳбат узви ҳакамон дар номинатсияи "Аз ёд кардану ҳондани осори классикий", Шоири ҳалқии Тоҷикистон Камол Насрулло иброз дошт, "китобу китобдорӣ яке аз суннатҳои қадимаи мардуми ориёнажод, аз ҷумла тоҷикон ба шумор меравад. Агар ба таърихи тамаддуни ин мардум бо дидай таҳқиқ назар афканем, мебинем, ки дар тамоми давраҳои таъриҳӣ, новобаста аз вазъияти сиёсию иҷтимоӣ мардуми тоҷик ба китобдорию китобхонӣ ва ҳифзу нигаҳдошти он таваҷҷӯҳи хосса зоҳир мекарданд. Маҳз ҷунин муносибат ба китоб буд, ки таълифи китобҳо дар ҳар давраи таъриҳӣ рӯ ба афзоиш ниҳодааст".

Озмуни ҷумҳуриявии "Фурӯги субҳи доной" бори дигар нишон дод, ки ҳанӯз ҳам ин миллати фарҳангӣ ба китобхонӣ таваҷҷӯҳ дошта, нисбат ба китобу илму адаб арҷу өхтиром мегузорад.

Ҳадафи асосии Пешвои миллат аз Ҷумҳурии Ҷумҳурии Тоҷикистон Озмуни "Фурӯги субҳи доной..." рушди зеҳни ҷавонону наврасон, тарбияи одобу ахлоқи ҳамида, такмили суханварию сухандонии мардум ва аз нозукиҳои ғановати забони модарии хеш оғоҳ гардидани мардуми мамлакат мебошад. Дар баробари ин, барои он ки сатҳи ҷаҳонбонии фарҳангии аҳли мутолия ва оғоҳии онҳо аз адабиёти ҳориҷӣ муййян гардад, дар шартҳои озмун доностани адабиёти бадеии мамлакатҳои ҳориҷӣ низ ҷой дода шудааст, ки ин барои боз ҳам бештар тавсеве ёфтани афкори адабии мардуми мо дар самти шинохти адабиёти ҷаҳонӣ мусоидат карда метавонад.

Ёдовар мешавем, ки оҳири моҳи декабр дар Театри давлатии академии опера ва балети ба номи С. Айни маросими тантанавии ба голибон супоридани мукофотпӯл баргузор мегардад. Ҳамчунин дар назар аст, ки зимни он барномаи консертии бошуқӯҳ доир шавад.

АМИТ "Ховар"

ТАРБИЯИ ФАРҲАНГӢ-ЭКОЛОГИИ ХОНДАГОН

Бунафша ШАРИФОВА, асистентни кафедраи химия ва биология

Биология ҳамчун омӯзиши табиати зинда бо шаклу усуљои таълими маҳсус аз дигар фанҳо фарқ мекунад. Дар баҳшҳои биология (растаниҳо, ҳайвонот ва одам) объектҳои муайян ва тағйиротҳои мураккаби табиати зинда омӯхта мешавад, ки он бо истифодаи шаклҳои маҳсуси воситаҳои таълим (экскурсия, корҳои лабараторӣ, корҳои берун аз синфӣ, берун аз дарсӣ) амалӣ гардонида мешавад. Барои он ки омӯзиши биология дар мактаб самараи хуб диҳад пеш аз ҳама заминай моддии таълимӣ: кабинети ҷиҳозонидаи биология, гӯши зиндаи табиат, қитъаи таълимӣ - таҷрибавии назди мактабӣ лозим аст. Бояд гуфт, ки омӯзиши биология дар таълиму тарбия яке аз вазифаҳои асосири иҷро мекунад. Гузаронидани корҳои амалӣ дар лаборатория, қитъаи таълимӣ - таҷрибавӣ, гӯши зиндаи табиат, маҳфилҳои биологҳои ҷавон барои тарбияи хонандагон аҳамияти ниҳоят қалон дорад. Он қобилияти даркӯниро инкишоф дода, дар талабагон маҳорати корҳои ташкилӣ, меҳнати маданий ва колективизмиро пайдо мекунад.

Соҳтори методикаи омӯзиши таълими биология ба методикаи умумии омӯзиши биология ва методикаҳои

алоҳида ҷудо мешавад.

Дар методикаи омӯзиши умумии биология масъалаҳои таълими ҳамаи баҳшҳои фанни биология фаро гирифта шудааст, ки дар он доир ба ягонагии методҳои таълим, омӯзиш, алоқамандии байни шаклҳои корҳои методӣ ва зинаҳои омӯхтани фаслҳои биология маълумот дода мешавад.

Методикаи умумии таълими биология масъалаҳои ягонагӣ ва инкишофи ҳамаи үнсурҳои тарбияро дар раванди таълими биология муайян мекунад.

Муаллими фанни биология на таҳо методикаи омӯзиши ҷарӣ як фасли алоҳидаи биологияро донад, балки принсипҳои умумӣ, вазифаҳои омӯзиши биология, алоқамандии байни фанҳоро бо ҳусусиятҳои ҳосаш пурра омӯзad.

Муаллими фанни биология - тарғиботчи асосии илми мазкур дар мактаб мебошад. Бинобар ин, ба ў лозим аст, ки оид ба таълими ин фан донишҳои илмию методии ҷуқӯр дошта бошад. Мақсад ва вазифаҳои омӯзиши фанни биологияро пурра донад. Вазифаҳои омӯзиши биология дар мактаб ин додани маълумотҳои умумӣ - биологӣ ба хонандагон аст, ки онро муаллими ба талаботи имрӯза ҷавобгуӯ қонеъ гардонида метавонад.

Омӯзиши биология ба хонандагон имконият медиҳад, ки онҳо донишҳои

гирифташонро оид ба олами рас таниҳо ва ҳайвонот дар фаъолияти ҳаёташон истифода бааранд. Инкишофи организмҳоро дар табиат омӯхта, аз рӯи онҳо корҳои тадқиқотӣ - илмӣ бааранд. Биология ба хонандагон дар асоси омӯзиши мағҳумҳои биологӣ, алоқамандии байни фанҳои ҷавон дар ҳудуди назарияҳои илмӣ таълим дода мешавад.

Аҳамияти омӯзиши фанни биология дар он аст, ки хонанда доир ба муҳити табиати атроф ва организми ҳуд маълумотҳои дуруст пайдо карда, ҷаҳонбинии илми ҳудро ташаккул медиҳад. Бояд гуфт, ки асосан илми биология хонандагонро дар рӯҳияни муҳабbat ба табиат ва ҳифзи он тарбия карда метавонад.

Баъди ба шоҳаи мустақили биология табдил ёфтани экология мактабҳои гуногуни соҳавии экологӣ, мисли фитосенологҳо, ботаникҳои зоологҳо, гидробиологҳо ва ғайра арзи вуҷуд карданд, ки ҷарӣ қадом ҷамъ баҳои алоҳидаи илми экологияро инкишоф додаанд.

Масъалаи муносибати организмҳо бо муҳит дар илми биология яке аз масъалаҳои аввалиндарача ба шумор меравад. Аз ин рӯ, ҳалли ин масъала ба инкишофи илми экология ҳидоят менамояд, чунки экология ҳуд илм доир ба муносибати организмҳо муҳити зист мебошад.

Фаридуни ТОХИРҶОН, капитани миллисия, сардори курси воҳиди низомии Қоллеҷи миллисияи ВКД дар шаҳри Қўлоб

ОБ БАРОИ РУШДИ УСТУВОР

Захираи оби нушоқи Тоҷикистон 19.3 км кубӣ мебошад, ки он метавонад дар як вақт ҳам дохил ва ҳам ҳориҷи кишварро ба оби тозаи нушоқӣ таъмин намояд. Яке аз масъалаҳои, ки дар Даҳсолаи байнамилалӣ (2018-2028) бояд ҳалли ҳудро ёбад, ин пириҳои Тоҷикистон мебошад, зеро дар 60 соли охир зиёда аз 1000 пириҳо об шудаанд, ки ин аз гармшавии иқлим дарак медиҳад. Бо ин мақсад, бо қарори Ҳукумати ҷумҳурӣ дар кишвар маркази пириҳиносиӣ ба фаъолият шурӯъ кард.

Ҳаёт аз обу нови ҷовидон
сарҷашма мегирад,
Ва об аз қуллаи боми ҷаҳон
сарҷашма мегирад.
Ҳаёту об пайванданд
андар созмони даҳр,
Зи фазли Пешвои тоҷикон

сарҷашма мегирад.

Об манбаи ҳаёти зиндагии одамон рӯи замин аст. Ҳоло дар ҷаҳон 35% мардум аз оби тозаи нушоқӣ таҳқисӣ мекашанд. Имрӯҳо 97%-и обҳои замин дар уқёнусҳо 3% дигар дар пириҳо ҷой гирифтаанд. Тоҷикистон дар сарғаҳи обҳои ширин қарор дорад ва таҳо 20%-и онро истифода мебаранд, боқимонда 80%-и он ба кишварҳои поёни интиқол мейёбад, ки ин ба буҷаи давлат фоидай қалон мерасонад.

Об ба саломатии инсон фоидай қалон мерасонад. Истеъмоли шаш пиёла об ҳавфи бемории дилро паст менамояд, фоидай дигараш ба гуфтаи олимон вазни одамро кам мекунад.

АЗ ТАЪРИХИ ҶАШНГИРИИ СОЛИ НАВ ДАР ҶАҲОН

якуми Соли нав ба майдони назди қасраси мебаромад ва аз раияташ тӯҳфаҳо мегирифт. Ӯ дар дафтари қайд мекард, ки кӣ ҷандо ва чӣ дод...

Дар Бобулистони Ҷадим Соли нашро баҳорон ҷашн мегирифтанд. Дар давраи ҷашн шоҳ ҷорӣ - шаш рӯз аз шаҳр берун мерафт. Вақте ки шоҳ набуд, мардум метавонистанд ба ҷарӣ ҳоҳандаш машғул шаванд. Баъд аз ҷарӣ ҷарӣ ҳоҳандаш машғул шаванд. Ҳамин тавр, ҳар сол одамон ҳаётро аз нав сар мекарданд.

Келтҳо ва сокинони Галлия (ҳудуди Фаронсаи ҳозира ва қисми Англия) Соли навро дар охири моҳи октябр ҷашн мегирифтанд. Дар Соли нав келтҳо ҳонаҳояшонро бо шоҳчаҳои дараҳт оро медоданд, то ҷинҳоро аз ҳона дур қунанд. Онҳо ақидае доштанд, ки гӯё дар Соли нав арвоҳи мурдагон аз нав зинда мешуда бошад. Келтҳо аз римиён бисёр урғу оdatҳоро қабул карда буданд. Шоҳони онҳо низ аз раияташ тӯҳфаҳо меситониданд. Одатан тиллову ҷавоҳирот тӯҳфа мекарданд. Пас аз ҷандин асрҳо малика Елизавета I як маҷмӯаи қалони дастпӯшакҳои ҷавоҳиротдорро ҷамъ оварда буд.

Соли нав дар Англия дар асрҳои миёна дар ибтидиои моҳи март ҷашн гирифта мешуд. Қарори парлумон оиди рӯзи ҷашнгирӣ ба 1 январи соли 1752 гузарониданд ба занҳо ҳуш наомад. Намояндагони занон ба назди сухангӯи парлумон омада ибороз доштаанд, ки парлумон ҳуқӯқ надорад занҳоро ин қадар зиёд рӯз қалонтар қунад.

Дар замони Ҷадим Соли навро ақари вақт дар баҳор ҷашн мегирифтанд, зеро ки дар ин давра табиат аз нав зинда мешуд. Дар Русия низ Соли навро 1 март ҷашн мегирифтанд. Дар асрҳо XIV қалисой ҷомеъӣ. Масқав қароре баровард, ки муовফиқи он Соли нав 1 сентябр аз рӯи тақвими юнонӣ ҷашн гирифта мешуд. Ва таҳо дар соли 1699 Пётр I баъд аз Аврупо баргаштан, бо фармони маҳсусаш солшумориро аз 1 январи сар кунонд ва ин рӯзро рӯзи ид ҳонд.

НАҚШИ ЗАБОНИ ТОҶИКӢ ДАР РУШДИ ДАВЛАТДОРӢ

To наафтад бар замин

қадри сухан.

Оре, ҳастии ҳар як ҳалқу миллат ба забони ў марбут аст. Ҳар як ҳалқу миллатанди Тоҷикистон низ вазифадор аст, ки забони модарии ҳешро гиромӣ дошта, дигаронро низ баҳри фарғории он талқин намояд. Татбиқи ҳамаҷонибаи Қонуни забон дар ҳаёт ба нангу номуси ҳар яки мо вобаста аст. Ҳифзи ин сарвати беназири миллат барои донистани дигар забонҳо ҳамаҷониба мусоидат мекунад.

Бояд гуфт, ки дар ин давру замон омӯзиши ин фан баҳори ҳамаи муассисаву донишкадаҳо аз ҳар ҷиҳат ҳамаҷониба мекарданд. Ҳастии ҳар як ҳалқу миллат, пеш аз ҳама аз забони модарӣ оғоз мейёбад. Ба ин маъни "Забони миллат-пояи давлат аст" мегӯянд.

Аз Авасто, то замони Рӯдакӣ,

Баҳри мо омад забони тоҷикӣ.

Забон оинай фарҳанги ҳалқ аст. Ин нуқта чунин маънидорад, ки саргузашт ва вазъи илму дониши ҳар ҳалқу миллат дар забони вай таҷассум мейёбад. Қувваи сухан дар воқеъ беназир аст. Ҷи ҳуб гуфтааст, дар ин мавзӯъ Мавлоно Балхӣ:

Оламеро як сухан вайрон қунад,

Рӯбâҳони мурдaro шерон қунад.

Агар назар андузем ба "Фарҳанги имлои забони тоҷикӣ" шомили беш аз 65 ҳазор ҷоҳа аз истилоҳот буда, бар асоси "Қоидаҳои имлои забони тоҷикӣ", ба Қарори Ҳукумати Ҕумҳурии Тоҷикистон аз 4-уми октябр соли 2011, таҳти №458 тасдиқ шудааст, ки моро зарур аст, аз имлои нави имрӯза бархӯрдор бошем. Ин фарҳанги барои истифодаи умум пешбинӣ шудааст.

Фаридада МИРЗОЕВА
асистентни кафедраи
забонҳои ДТМИК

лаи тӯлонии инкишофро аз сар гузаронидааст: забони форсии қадим, забони форсии миёна, забони форсии нав.

Зиёда аз ҳазор сол аст, ки ҳалқи тоҷик бо забони шевои тоҷикӣ гуфтугӯй карда, фарҳанги беназири худро чун ҳати сабз аз як китоб ба китоби дигари таъриҳи сабт мекунад. Шоирону нависандагон ва донишмандон оламшумул, мисли Рӯдакӣ, Фирдавсӣ, Аబӯали Сино, Носирӣ Ҳусрав, Қамоли Ҳуҷандӣ, Ҳофизу Саъдӣ, Бедил, Аҳмади Ҕониш, Айнӣ, Ҕурсунзодаву Лоиқ асарҳои ҷовидонаву орифонаи ҳудро бо забони тоҷикӣ эҷод карда, шуҳрати ин забонро боз афзунтар гардонидаанд.

Тоҷикон забони ҳудро ниҳоят дӯст медоранд. Новобаста аз фишиори ҷандинкаратаи аҷнабиён ин забон завол наёфта, баръакс асолати таъриҳии ҳудро нигоҳ дошт. Маҳз тавассuti ҳамин забон ҳалқи тоҷик ҳастии ҳудро ҳифз намуд.

Ба ин маъни Бозор Собир дар шеъри "Забони Ватан" ҷунин мегӯяд: ...Az сари сад минбар афтоданд нозирҳои ў, То наафтандоз забони хештан. Дар сари сад дор ҷон доданд шоирҳои ў,

Шарифчон Ҳусейнзода (12.04.1907 - 22.12.1988) аз чумлаи он шахсияҳои бузург ва маҳбуб аст, ки аз файзи дошини шаҳлоҳи ҳамидашон чанд насли мардуми тоҷик фоида бурдааст. Ҳамчун олим ва ҳамчун муаллим дар таърихи илм ва фарҳанги тоҷик нақши ба нуре гузаштааст.

Ин дошишманди маҳбуби тоҷик аз адабони насли қалонсол - ҳамсолони Мирзо Турсынзода, Сотим Улуғзода, Абдулғани Мирзоев, Ҳолиқ Мирзозода, Абдусалом Дехотӣ, Мирсаид Миршакар мебошад, ки дар баробари фаъолона иштирок кардан ба ҳаёти сиёси чамъияти дар ҳама жанроҳи асосии адабиёт - назм, наср, драматургия, танқиду адабиётини асарҳо эҷод мекарданд. Ш. Ҳусензода дар баробари он фазилатҳо, ки гуфта шуд, илим ва тадрисро мақсади асосии ҳаёти хеш интиҳои намуд. Ибтидои фаъолияти олим аз соли 1925 будааст. Дар доираи назари устод мачмӯи масъалаҳои танқид ва адабиётини қарор гирифтаанд. Ш. Ҳусейнзода одами советӣ буданд ва назарашон ба масъалаҳои ҳамин зовия буд. Ӯ дар мақолаи "Доир ба бъазе масъалаҳои "Очёри таърихи адабиёти советии тоҷик" (соли 1956) гуфта буд: "Дар ташаккули адабиёти советии тоҷик алоқа ва таъсери адабиёти сермиллати советӣ, маҳсусан, ўзбекҳо, озорбайчонҳо ва маҳсусан русро қайд намудан даркор аст". Дар мақолаи дигар "Баъзе қайдҳо аз таърихи робитаҳои илмӣ ва адабӣ" (соли 1962) аз аҳмияти назарӣ ва амалии робитаҳои адабӣ ба пешрафти адабиёт чунин навиштааст: "Албатта, адабиёти ҳар як ҳалқ дар ҷараёни таърихи худ аз адабиёти ин ва ё он ҳалқе истифода бурдааст. Лекин дар ин додугирифт санъаткорони бузург ба воситаи табъи таъбии худ чизи наве ба даст овардаанд, чизе ба он чизи буда афзудаанд. "Ҳамса" - и Низомӣ намунаи ҳамин гуна гайрат ва табии эҷодкорона буд".

Шарифчон Ҳусензода ҳанӯз дар мақолаи "Дар бораи бъазе лаҳзаҳои асосии таърихи адабиёти тоҷик" (соли 1946) ва китobi дарсии "Адабиёти тоҷик", ки дар давоми даҳсолаҳо китobi дарсии сифи 8-уми мактабҳои миёна буд ва таърихи адабиёти тоҷикро аз давраи қадим то асри 14 дар бар мегирифт, аз бисёр адабоне сухан ба миён оварда ба исбот расонида буд, ки месори адабии онҳо барои ҳалқҳои форсинаҳод ва туркнажод ягона ва умумӣ аст. Инчунин ин устоди дошишманд дар бораи шоири демократ Муқими - шоири ўзбек, дар бораи Владимир Владимирович Маяковский - адаби инқилобии рус (соли 1954) мақолаҳои муфассал навиштааст, яке аз қалонтарин маснавииҳои Алишер Навоӣ "Лайлӣ ва Мачнун"-ро ба чоп ҳозир кардааст.

Аз он чӣ гуфта шуд, ошкор мегардад, ки масъалаҳои адабиёти ҳалқҳои сабиқ ССР ва акунун Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил дикқати ин дошишмандро дар давоми солҳои зиёд ҷалб карда омадааст.

Бояд бо миннатдорӣ иқорӣ шуд, ки даврони советӣ, бо вуҷуди он ки онро дошиштав надониста, бамавзеу бемавкӯе танқид мекунанд, даврони наздишавии босурати ҳалқҳо ва миллатҳои дохили ин давлати абарқудрат буд. Майли азалии ҳалқҳо ба ҳамдигар-

ШАРИФЧОН ҲУСЕЙНЗОДА ВА ОМҶУЗИШИ АДАБИЁТИ ҲАЛҚҲОИ ИДМ

фаҳмӣ, дӯстӣ ва ҳамкорӣ ба давраи нави тараққӣ доҳил шуда буд. Ҷойи афсӯс аст, ки ССР ҳамчун соҳтори давлатдорӣ аз миён рафт. Вале имрӯз ҳам ҳалқҳои ин доираи наздишавии гуногунҷабҳаро савимона хоҳонанд. Ба ин асос, талошҳои даврони гузаштаро дар ин самт омӯҳта, бо таҷдиди назар ба манфиати ҷомеа пешниҳод кардан лозим менамояд.

Мубориза барои марому мақсади ягона - нигоҳдории ҳаёт дар рӯйи Замин ҳалқу миллатҳоро ба ҳам назди месозад ва яке аз мӯҳимтарин василаи ин нигоҳдорӣ адабиёти бадӣ буд ва дар ин мақоянӣ мемонад.

Ба масаъла баргардем. Агар аз нимаи дуюми солҳои 30-юми асри гузашта гузаронидани даҳаи адабиёти санъати республикаҳо дар шаҳри Москва оғоз ёфта бошад, аз охир солҳои 60-ум гузаронидани Рӯзҳо, Ҳафтаҳо ва Даҳаҳои адабиёти маданияти республикаҳо иттифоқӣ ба расмият даромад.

Аз 24-уми сентябр то 1-уми октябри соли 1962 Ҳафтаи адабиёти Озорбайҷон дар Тоҷикистон баргузор шуд (сафари ҷавоӣ аз 15-ум то 25-уми октябри соли 1965 сурат гирифт), ки дар ҳайати вакилон адабони маъруфи республика - Мехти Ҳусейн, Сулаймон Рустам, Мамед Раҳим, Аббос Оғодӣ ва дигарон иштиrok доштанд. Ба ин муносибат мақолаҳо навишта шуданд ва китобҳо ба чоп расиданд.

Ба пешвази ҳамин маъракаи мӯҳими адабӣ мақолаи муфассали дошишманди маъруф Шарифчон Ҳусензода, ки солҳои ҷавонӣ - солҳои 1922-1925 дар Доరулмуаллимини Боку таҳсил карда буд ва адабиёти ин ҳалқро ҳуб медонист, дар рӯзномаи "Маориф ва маданият" (афсӯс ки санаи ҷоннома мондааст) ба чоп расид. Баъдтар ин мақола ба ҷамъӯи мулалиф "Баҳс ва андеша" (соли 1964) доҳил гардид.

Дар омӯзиши адабиёти ҳалқҳои ИДМ мақолаи зикршудаи Ш. Ҳусензода хеле мӯҳим мебошад: ҳам аз ҷиҳати гузориши масъалаҳо ҳам аз ҷиҳати далелҳои илмию адабӣ, ҳам аз ҷиҳати мантиқ ва услуби баън. Он кас ба дурустӣ исбот кардааст, ки алоқаҳои илмию адабии ин дар ҳалқ аз давраҳои хеле қадим оғоз ёфтааст, зоро онҳо дар ҳудуди давлатдориҳои ягона умр ба сар бурдаанд, ба муқобили истилогарони беруна якҷоя ҷангида, сарватҳои ягонаи маданию адабӣ ба вуҷуд овардаанд, ки дар таърихи баъдинаи ин ҳалқҳои мавқеи ҳалқунаҳанда доштааст. Олим аз таърихи ин муносибатҳои далелҳои барҷаста хотирнишин меорад. Ӯ аз ҷумла чунин менингорад: "Назари диккати бъазе олимони тоҷикро... Озорбайҷон, таъриҳи ҷуғрофияи он низ ҷалб карда буд. Чунончи яке аз олимони он замон, сокини Буҳоро Абӯзайд Аҳмад ибни Сақлӣ (Балхӣ), ки аз мусорони Рӯдакӣ буд, ҳаритаи баҳри Ҳазар (баҳри Каспии имрӯза - С. Ѓ.) ва заминҳои Озорбайҷонро, ки дар қатори он баҳр воқеъ буданд, қашида буд. Ин ҳарита аз ҷадимтарин ҳаритаи Ҳазар ба ҳисоб меравад". Мулалиф аз алоқамандии ин ду ҳалқ дар боби фалсафа сухан ронда, аз Абӯалӣ ибни Сино ва шогирди дӯстдоштаи ўзбекӣ ёдовар мешавад, ки зодай Озорбайҷон буд. Ин қиссаи ҳамон писарбачаи зирак аст, ки аз оҳангарҳона дар рӯи ҳок лаҳчай фурӯзон мебарад. Мулалиф аз ин қисса ёдовар шуда менависад: "Абӯалӣ ба фаросати ин бача тааҷҷуб кард ва ўро ба ҳондан таклиф кард. Аз ҳамин маврид дар байни мулалиф ва шогирд алоқае пайдо шуд". Дар давоми ин масъалаҳо - масъалаҳои илми фикри худро тақвият баҳшида, менависад: "Дигар аз олимони машҳури Озорбайҷон Абуҳайл - мусори Сино буд, ки дар дарбори Маъмун дар Ҳоразм зиндагӣ мекард ва бо Сино ва Абӯрайҳони Берунӣ дустӣ самимӣ гардида буд".

Қисми асосии мақолаҳои алоқаҳои адабӣ - муносибати дӯстӣ ва ҳамкории эҷодии шоиرون ва олимони адабiётshinoosi асримиёниагии ин ду ҳалқ - тоҷикон ва озартиҳои ташкил медиҳад. Ӯ барҳақ ҷунуни менингорад, ки бисёр адабони маъруфи Озорбайҷон дар заминai адабiёti бузурги форсу тоҷик тарбия ва таълим гирифта, ситорай тобони назми ҳа-

лқи худ гардидаанд. Дар мақола аз ин ҳамкориву пайравиҳо дар мисоли Қатрони Табрезӣ, Ҳоқонии Шервонӣ ва Низомии Ганҷавӣ мисолҳо оварда шудааст. Масалан, Қатрон мафтуни назми Рӯдакӣ буд ва пайравиҳо ба ҳадде расонида буд, ки бъазе порчаҳои назми ин ду адибо имрӯз ҳам ба якдигар нисбат медиҳанд. Дар сифати назми Қатрон (1010 - 1080) Абдураҳмони Ҷомӣ байтае дорад:

**Буд Қатрон нуқтадоне, сеҳрсоз,
Қатрае аз килки ў дарёи роз.**

Ш. Ҳусензода аз Қатрон порчай зеринро дар пайравии Рӯдакӣ дошиста мисол овардааст:

**Ба шаҳрҳои Ҳурросону
шашрҳои Ироқ**

**Чу офтоби зарафшон
азизу машҳурам.**

**Ба шаҳри хеш хиҷилам,
ба ҳоли хеш залил,**

**Аз он чунинам, к- аз шаҳри
хештанд дуррам**

Аз пайрави Рӯдакӣ будани Ҳоқонии Шервонӣ чунин мисоли муқоисавӣ овардааст:

**Аз Рӯдакӣ:
Биёр он май, ки пиндорӣ
равон ёқути ноб астӣ,**

**Ва ё чун баркашида тег
пеши офтоб астӣ.**

Аз Ҳоқонӣ:

**Сармастаму ташна об дардех,
Он оташгун гулоб дардех.**

**Дар ҳиҷлави ҷоми осмонранг
Он дуҳтари офтоб дардех.**

**Он хуни Сиёвуш аз хуми Ҷам
Чун теги Фаросёб дардех.**

**То ҷуръа адимгун кунад ҳок,
Он лаъли суҳайлтоб дардех...**

**Хоқониро даме ба ҳилват
Биншону бад-ӯ шароб дардех.**

Ҳоқонӣ дар қасидай дигаре мисраи Рӯдакиро тазмин кардааст:

Чоми май то ҳатми

Багдод дех, ёр ёр, маро,

Боз ҳам дар ҳатми

Багдод фикан, ёр ёр, маро...

Миннате дорам,

гар бар сари натъам чу ҷароғ,

**Бинишону ҳуши он гоҳ
бикӯши зор маро.**

Кас ба айёр фиристиодиу

гуфтӣ, ки ба сар

Хун бирезад ба сари

ҳанҷари ҳунхор маро.

В-аз он, ки зи сирри ту

ҳабардор шавам,

"Кас фиристиод ба

сар-андар Айёр маро".

Теги Айёр чӯй бояд зи

паштани ман,

Ҳам ту қуш, к- аз ту

наёяд ба дил озор маро.

Дар давоми ин мисолҳо мулалиф ба эҷодиҳои Ҳоқонӣ баҳои муфассале дода, аз ҷумла чунин менависад: "Ҳоқонӣ асосан шоири қасидасаро аст, вале дар аксар шеърҳояш маъниҳои баланди иҷтимоӣ, фалсафӣ ва аҳлоқӣ ва пандиро бисёр ифода намудааст. Дар воқеъ, шеъри ҳуб назди Ҳоқонӣ он аст, ки аз маъниӣ ва таъбирҳояи бадӣ пур бошад. Махсусан вай ба ҷиҳати фалсафа ва аҳлоқ дар шеър аҳамияти бисёр медиҳад. Ӯ шоири маддоҳи Сulton Махмуди Газнавӣ - Ҳунариро танқид мекунад, ки ў ба гайр аз мадҳӯз газал дар ҳикмат ва аҳлоқ шеъре нағуфтааст" (Баҳса ва андеша, с. 255). Масалан:

Ба таъриз гуфтӣ, ки Ҳоқонӣ:

Ҷӯҳи дошт табъи равон Ҳунари...

Бале, шоири буд соҳибқирон Ҳунари...

Зи мамдӯҳи соҳибқирон Ҳунари...

Зи мамдӯҳи некӯёву мамдӯҳи нек,

Ғазалгӯ шуду мадҳҳон Ҳунари...

Ҷӯз аз тарзи мадҳу тарози газал

Накардӣ зи табъ имтиҳон Ҳунари...

На таҳқиқ гуфтӯ на вазъу на зуҳд,

Ки ҳарфе наҳодонист аз он Ҳунари...

Набудаст чун ман ба назму ба наср

Бузургояту ҳурдадон Ҳунари...

Вале Ҳоқонӣ ба шеърҳои Саноӣ

эътиқоди маҳсусе дошта, ба мухолифони Саноӣ, маҳсусан ба Рашиди Ватвот мунозира кардааст. Ва ҳатто ҳудро ҷонишни Саноӣ дошиста мегӯяд:

Чун замон аҳди Саноӣ дарнавишиш,

Осмон чун ман сухангустиар бизод.

Чун ба Газнин соҳире шуд зери

ШАБИ ҲИЧРОН

Мехровар АЗАМОВ,
донишчүй соли 2-юми
факултати омӯзгорӣ ва фарҳанг

Он рӯзеро дар хотир дорам, ки аз ту ҷудо шудам, шаҳдо гиристам ва бо ёдат сар дар болишт гузаштам. Имрӯз бузург ғаштам, аммо он рӯзи ҷӯдой ва он шаби ҳиҷронро фаромӯш карда наметавонам, гарчанде ки аз байн 11 сол гузашт, аммо доро то қунун дар синам аз ёди он рӯз нақш бааст.

Оре, фаромӯш карданаш бисёр мушкил аст, ба хотир оварданаш бошад, сангин ва дарднок.

Падари азиз ва бузургварам, шуморо пазмон шудаам. Рӯҳат шод бод, падарон.

ОДОБИ СУХАНГҮИ

Дилангез БАХТИЁРЭОДА,
донишчүй соли 1-уми факултати
молиявни иқтисолӣ

Сухан ганцинаи бузургест, ки баробари аз забон падид омаданаш чун дурри гарону ҷилообаҳи шунавандаро ба худ ҷалб менамояд. Ҳоҳ ҷолиб бошад, ҳоҳ не. Сухан тиро мемонад, ки баробарни аз камон ҷастан метавонад касеро ё ҷизеро ҳалок созад. Сухан нӯшдорӯро мемонад, ки беморонро қуввату мадор, ҳастии тавон ва нерӯю ҷон ва солимонро ақлу ҳуш ва заковату ибрат мебахшад. Беҳуда нағуфтаанд:

Беҳтарин гавҳари ганцинаи ҳастӣ сухан аст,
Гар сухан ҷон набувад, мурда чаро ҳомӯш аст.

Сухан аст, ки ҳаёт пойдор аст. Сухан аст, ки кас ҳушдор аст. Сухан аст, ки аблаконро оқиу оқионро аллома мегарданад. Сухан ҷавҳари хираду сирати гӯяндаро таҷассумгар аст, зеро тавассути сухангӯи кас доираи васеи фикронии гӯянда маълум мегардад. Пайдост, ки сухан метавонад ба мазмунни баланду шуниданиш иттифоқро барпо созад ё метавонад иттифоқи бунёди бузурго пароканда созад. Як сухани хуб таҷассумгари сад роз аст ва гӯяндаи он иброзкунандаро розҳои бузургу ҷолиб. Бояд сухане гуфт, ки дурри маънӣ гардад ва касро ҳузури ҷону зӯру тавон баҳшад.

САБРИ 24-СОЛАИ
МОДАРИ ТО҆ЦИК

Дилангези АШУРМАД,
донишчүй соли 2-юми
факултати филологияи рус

Вақте хурдсол будам, модарам доимо ба ман насиҳат мекард, ки "Духтарам дар зиндагӣ сабр карданро ёд гир, чунки сабр беҳтарин ҷиз аст. Бибият доим магуфт, ки духтарам агар сабр қунӣ, ба ҳамаи орзӯҳо дилат мерасӣ. Мегӯянд-ку: "Дарҳати сабр талҳ аст, аммо мевааш ширин."

Мехоҳам аз зиндагии як модар қисса қунам, ки вай 24 сол дар зиндагӣ сабр кардааст. Аз вақте ки худамро шинохтам, доимо падарам модарамро латуқӯро мекард. Сабаби латуқӯро намедонистам, лекин доимо ба хона падарам масти меомад ва модарамро мезад, аммо модарам ҳеъз гоҳ падарамро ҳатто нигоҳи ноҳо намекард. Намегуфт, ки чаро маро латуқӯро мекунӣ? Танҳо ҳомӯш менишашта гӯш меандоҳт, ки падарам бо ў чӣ мегӯяд. Дар синни 6-солагии воқеаи талҳе рӯҳ дод, ки ман онро ҳеъз гоҳ фаромӯш карда наметавонам.

Як рӯз дар хона бо ҳамроҳии модарам нишаста будам, ки падарам ба хона масти омад ва модарамро латуқӯро кард ва қасди қуштанашро дошт. Ман бошам чӣ кор карданамро надонистам. Аз тарси бисёр дасту поям меларзид, падарамро илтиҳо мекардам, ки модарамро назанад. Ў маро гӯш намекард ва азиятро идома медод. Он ҳадар модарамро латуқӯро кард, ки модарам ба ин тоб наовада аз ҳуш рафт.

Падарам бошад, ба ман гуфт, ки "Ба ту 5 дақика вақт медиҳам ва модаратро аз пеши ҷашам дур қун, вагарна аз дастам ягон балое сар мезанад." Ман ба хурдиян нигоҳ накарда, модарамро қашолакунон ба хона даровардам ва дарро маҳкам кардам. Тарсидам, ки боз падарам наояд. Хеле қӯшиши кардам, то модарам ба ҳуш биёд. Модарам ба ҳуш омад ва Ҳудоро шуғтам.

Ҳулоса, аз байн 15 сол гузашт ва то ҳол падарам модарамро азоб медиҳад, аммо модарам як маротиба фикри аз падарам ҷудо шуданро надорад. Модарам доимо мегӯяд, ки "Муром ҳам бо як таҳтӯ бо як баҳт муром." То ҳол модарам аз Ҳудованди меҳрубон умదвор аст, ки падарам рӯзе аз рӯҳо аз корҳои кардааш пушшаймон мешаваду аз ў борай корҳои дар ҳаққи модарам кардааш бахшиш мепурсад. Доимо модарам дар сари ҷойнамоз дуо мекунад, ки шавҳари маро аз ин роҳи бад бигардон ва ба роҳи рост бибар.

Ин аст сабри модари тоҷик! Аз Ҳудони меҳрубон орзуи онро дорам, ки ҳамаи дуҳтарон модарони тоҷикро ҳифз кунад.

Модарони мо мисли гул ҳастанд, аммо сад афсӯс, ки баъзе одамон ба ҳадри ин гулҳо намерасанд, ман бошам ба ҷон онҳо афсӯс меҳӯрам.

ЁДИ МОДАРЧОН

Гулнозан
МАҲМАДСАЙДЗОДА,
донишчүй соли 1-уми факултати
молиявни иқтисолӣ

Оҳ модар, ёди ту маро ба дуриҳои дур мебарад, ба дуриҳо, ки бо вуҷуд доштани ту ҳамеша гулистон аст. Гулистонест ки дар ҷаҳон ба номи баҳори нозонии қадройи қардаанд. Чи гуна, ки дар асар дастонҳои шиорон оварда шудааст, махсусан дар дастони Мирзо Турсунзода меҳру муҳаббати беандоза доштани худро дар шеърҳои силсилаи "Модарнома" ишо кардааст. "Модарнома"-и устод падиданаве дар адабии имрӯзи тоҷик мебошад. Шоир аз модари мушғику меҳрубон бармаҳал ятим монда, дар шеъри "Ба модарам" бо як меҳру муҳаббати самимӣ аз модараҳ ёд мекунад. Дар суроги модар ба занони гуногун сӯҳбат карда, сурату сирати ўро мепурсад. Ҳонандад байд аз мутолиаи ин шеър нисбат ба модари худ меҳруботар мегардад, ўро ҳадр мекунад, зеро дар паҳлу модар будан соҳибдавлат будан аст.

Бо ҳамон дасте, ки шабҳои дароз,
Чашми шаҳло карда во аз хоби ноз.
Аллагӯён тифлро хобондай,
То саҳар гаҳворааш ҷунбондай.
Бо ҳамин дасте, ки шодон бордо,
Пок кардӣ ашқи ҷашмони маро.

МОДАР-ҲАДЯЕ АЗ ҲУДО

Дилноза ГУЛОМОВА,
донишчүй соли 1-уми факултати
омӯзгорӣ ва фарҳанг

Модар нойбтарин неъмати дунё ва қимматтарин шаҳс мебошад. Ҳар як шахсрор зарур аст, ки ба қадри ин ганги бебаҳо расад. Ранҷу заҳмате, ки модар барои мо мекашад, ба ҳеъз чиз баробар шуда наметавонад.

Модар мисли замин яққаву ягона ва якъост, зеро ҷои қасе гирифта шунавандон. Мо-Фарзандом ҳангоме ки ба як синни муйянӣ расидем, аз модарони худ дур мешавад ва ё оғӯши гарми онҳоро раҳо мекунем.

Аз рӯйи мушоҳидаҳо, ки ман ҳардам, мутаассифона, на ҳамаи фарзандони волидайнро ҳӯтиром мекунанд. Гоҳе чунон саргарми кору фаолияти худ мешаваем, аз модар фаромӯш мекунем.

Ман фикр мекунам, ки ана ҳамин бузургӣ, шаҳомат, меҳру муҳаббати беопени модарро ба назар гирифта, модар ва Ватанро бо ҳам якмално мегуянд. Ҳар як нафаро мебояд, ки дар ҳамаи холати волидайнро ҳадр намоянд.

ҶАВОНОН-ОЯНДАСОЗИ
МИЛЛАТ

Ҳувайдо МИРЗОЗОДА,
донишчүй соли 2-юми факултати
физика ва математика

Ҷавонон қишири ҷудошавандаро давлату миллат мебошад. Ҳар як давлат, баҳусу, ҷомеаи соҳибиистикӯли мо ба ҷавонон така намуда, аз онҳо умеди басо қалон доранд.

Пешвои муаззами миллат мұхтарам Эмомали Раҳмон ҷавононро ояндан миллат гуфтааст ва бояд ҷаҳд бар он намоем, ки ба ин гуфтаҳо сазовор бошем, ба ҳаҷаҳу қишивари хеш хизмат намоем ва дар шукурои сарзамини азизу шӯҳратдори худ саҳмгузорӣ намуда, сарзамини азоддии худро ба ҷаҳониён аз ҷиҳати илму дониш мӯарриғи карда тавонем.

Мо ҷавонон, ҳар амали низ ҳардамонданаи сарвари қишиварони баҳори худ намунаи ибрат дониста, бо боварӣ гуфта метавонем, ки яке аз шаҳсиятҳои сазовори ҷомеа гардида, ба ҳаҷаҳу миллати хеш хизмат менамоем ва мекӯшем ватани азизу маҳбуби тамадуну-ғарди хешро дар арсаи байналмилалӣ боз ҳам мӯарриғ намоем.

ОЁ МЕДОНЕД?

Манучehr САФАРОВ,
донишчүй соли 2-юми факултати
молиявни иқтисолӣ

Аввалин намудҳон пулро, ки аз қадимулаим инсоният истифода менамуд, дар шакли ин ён ашӣ, ки онро пошидан ва ёнро иборат буд, истифода менамуданд. Ҳиндуҳои амрикӣ бо мақсади пул гушт, моҳӣ ва ё садафо истифода менамуданд. Инчунин, маддуми дигар қишиварҳо аз тамоқу, гандум, пӯсти ҳайвонот, намак ва лӯбигӯҳо ҳамчун пул истифода менамуданд, лиҳидҳо мебошанд, ки дар асри 7-и пеш аз милод дар Осиёй хурд зиндагӣ мекардан. Тилло ва нукӯро ба сифати пул аз ин ҳам пештар истифода менамуданд, аммо на ба шакли танга. Дигар ҳаҷаҳу қавмҳо низ аз онҳо сикка заданин тангаро омӯхта, минбаъд истифода менамуданд. Баъдтар, қадоме фикр карда баромад, ки вайдаҳо пардоҳт намуданро дар қоғоз расмӣ намудон мумкин аст, ки он ҳам ҳамон нақши пулро иҷро карда метавonад. Аз ин сабабӣ, заргорон, савдагарон ва судхӯрон ба тайёр намудани ўҳдадориҳои ҳатти пардоҳтанд, ки бо талаби якум ваъдан пардоҳткунро мебоданд. Аз сабаби он ки ин "пулҳо қоғазӣ" аз қоғазе беш nabud, бо он гаштанд аз нӯқтанд назари бехатарӣ нисбат ба тилло беҳавфтар мебошад. Ӯҳиста-оҳиста бонҳо ҳамон ҳамоҳато ба баровардани ҷонин ваъдаҳои қоғазӣ сар намуданд. Ҳамин тавр, пул ба вуҷуд омад.

Ҳулоса, аз байн 15 сол гузашт ва то ҳол падарам модарамро азоб медиҳад, аммо модарам як маротиба фикри аз падарам ҷудо шуданро надорад. Модарам доимо мегӯяд, ки "Муром ҳам бо як таҳтӯ бо як баҳт муром." То ҳол модарам аз Ҳудованди меҳрубон умదвор аст, ки падарам рӯзе аз рӯҳо аз корҳои кардааш пушшаймон мешаваду аз ў борай корҳои дар ҳаққи модарам кардааш бахшиш мепурсад. Доимо модарам дар сари ҷойнамоз дуо мекунад, ки шавҳари маро аз ин роҳи бад бигарdon ва ба роҳи рост бибар.

Ин аст сабри модари тоҷик! Аз Ҳудони меҳрубон орзуи онро дорам, ки ҳамаи дуҳтарон модарони тоҷикро ҳифз кунад.

Модарони мо мисли гул ҳастанд, аммо сад афсӯс, ки баъзе одамон ба ҳадри ин гулҳо намерасанд, ман бошам ба ҷон онҳо афсӯс меҳӯрам.

МИНБАРИ
ЛАРЧАМАМ

НАВҚАЛАМ

Сайдмурод СУЛАЙМОНОВ,
донишчүй соли 2-юми
факултати филологияи тоҷик
ва журналистика

Парчамам, эй ифтиҳорам, ту нишони тоҷикӣ, Суҳл орӣ, беконори мардумони тоҷикӣ.

Дар тамоми қишиварам ту парфишонӣ мекунӣ,

Бо ҳамонат баҳори мардумони тоҷикӣ.

Ту нишон аз қадрарон Исмоили Сомонӣ,

Як нишони шуҳрати соҳибзабони тоҷикӣ.

Ту нишон аз Ҳоғизу ҳам Саъдию ҳам Рӯдакӣ,

Эътибору обӯйи мардумони тоҷикӣ.

Кардаи ту бар ҷамолат се ранги дилписанд,

Ранҷоҳоят гӯёни мардумони тоҷикӣ.

Ранги сабзат ин ба маъни заҳмату сӯлҳи ватан,

Ки нишон мөхнатгарои мардумони тоҷикӣ.

Ранги сурҳат ин ба гӯёни шаҳидони ватан,

Ки нишон аз ҷонғидои мардумони тоҷикӣ

Ранги дигар маъни покӯлони ватан,

Ки нишон аз бекинагии мардумони тоҷикӣ

ОМӮЗГОР НАБОЯД...

Баҳодур ГАДОЕВ,
донишчүй соли 2-юми
факултати филологияи ҳоризд

Имрӯз ба ҳамагон маълум аст, ки пешрафт ва тараққиети хонандагон аз устод, омӯзгор ва пешрафти ҷомеа аз ҳуди омӯзгор вобастагӣ дорад. Дар сурати беъдтириомӣ ва хуњакназарӣ ба қасби худ омӯзгор наметавон

ДОНИШЧУ

ПЕШГИРИИ НИЗОҲҶОУ ОИЛАВӢ

Нодира НЕ'МАТУЛЛО,
донишҷӯи факултaiи филологияи
хориҷӣ

Оила ниҳоди асосин ҷомеа, ман-
бани парваришу тарбияи нерӯи солими
зединву ҷисмонӣ ва идомади-
ҳандан наслҳо масъуб мешавад.

Эмомали РАҲМОН

Тайи солҳои истиқлолият сиёсати иштимоии давлату Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба баланд бароштани мақоми манзулати зан дар ҷомеа, таҳқим баҳшидани матрифату саводнокии занон, беҳдошти вазъи иштимоии бонувон, танзими муносабатҳои оилавӣ ва пойдории оила равона карда шудааст.

Муҳтарам Эмомали Раҳмон занонро ҳамчун ҷароғи оила, нерӯи созандан ҷомеа ва ҳимояттару идомабахши беҳтарин анъанаҳои милӣ арзёбӣ доштанд. Ин гуфтаҳо гувоҳи воғеии муносабати давлат ба зан-модар мебошад.

Бешак зан-модар сарҷашмаи ҳаёт ва пояи устувории оила мебошад. Оила бошад, ягона сарҷашмаи ҳушбахти, некӯаҳволӣ ва мувфақияти ҳар фард аст, ки ба оромии суботи ҷомеа замина мегузорад. Ҳар фард дар оила тарбия мегирад, ба камол мерасад ва ба ҳаёт мустақилона омода мегардад.

Муносабатҳои оилавӣ - ин на таҳҷӯҳи муносабат байнӣ зану мард, балки қадами ҷиддӣ барои ҳар фард, масъулияти баланд, заҳмату мاشқат баҳри ҳештгаришӣ, идоракуни эҳсосот ва ҳиссият мебошад. Ба сар гирифтани бори зиндагӣ, оиладор шудан аз сунатҳои ҳазрати пайғамбар аст, аммо ин амали нек ба гайр аз шодмонию саодат, санҷиҷу имтиҳон ва мушкилиҳо низ дорад.

Пошӯрӯи оилаҳои ҷавон тайи солҳои охир зиёд ба ҷашм мерасад, ки ҳуд шаҳодати паст гаштани муносабатҳои оилавӣ мебошад. Ҳар аъзои оила мебояд дар таҳқими пози оиладори саҳмгузор бошад. Ҷавонон бояд дарк намоянд, ки дар паси ҳар оила таҳдири минбаъдии зан-модар, онанди неки фарзандон, ҳушбахти якҷанд тан ва суботи ҷомеа истодааст. Мебояд андеша кард, ки ҷудошавӣ ба ояндаи насл ҷай таъсире мерасонад.

Ҷавонон мебояд бо ақли солим ва ниҳти нек барои ҳуд ҳамсар интиҳои карда, оила барпо намоянд. Онлаи ҳудро ҳифз намоянд, бо маслиҳати якдигар тақиқиҳои зиндагӣ пасти сар карда, дар мушкилот дастири ҳамдигар бошанд. Фарзандонро дар роҳи ҳақиқат, илму идроқ, омӯзиши қасбу ҳунар, некионо некиришӣ, инсондӯстӣи ватанпарварӣ, қадрдонаи волидайну пиронсолон ва эҳтиёми арзишҳои милӣ ба воя расонанд.

Келини ҷавон ба оиляи нав меояд, ки он тартиботу муносабатҳои хоси ҳудро дорад, аъзои барборҳуқӯқ мегардад. Шахси аз ҳама наздики маҳрамаш шавҳараш мегардад ва ў бояд барои ҳарчи зудтар мавқеи ҳудро пайдо кардан завҷдааш қўмас расонад. Дар ҳамин марҳилаи тақдирсоз бояд зану шавҳар қўшиш намоянд, ки муносабаташон дар асоси адаби инсоға ва баробарҳуқӯқи тарафайн сурат гирад. Фаромӯш набоид кард, ки муносабат дар оила аз иззату эҳтиёми, ғамхорио дилсузӣ ва якдигарғаҳмӣ сарҷашма мегирад. Ҳишиғ аввалини оиляи навин бояд аз муҳаббат, созгорӣ, сулҳӯёна ва бо маслиҳати қалонсолон гузошта шавад.

Оиладорӣ раванди мурakkab аст. Дар ҳаёт оилавӣ баробари шодию ҳурсандӣ ғаму ташвиш, носозӣ ва рӯҳафтодагӣ низ ба вууд меояд. Дар оиляи тиғоз, ки иззату ҳурмати якдигарро медонанд, ба маслиҳати якдигар гӯш мекунанд, бартараф намудани душворӣ ҳам осон мегардад. Дар зиндагӣ шахси ҷеҳрakusho бекina ба ҳама мавқӯл мешавad. Ҷавонпساҳон бошанд ҳар як шикоюти аҳли ҳонаводаро дар мавриди ҳамаси ҷавонашон бояд дар тарозуи адаби инсоғи қашida, баъд ба "сійсаҳ" гузаранд. Одобу эҳтиёми байни зану шавҳар ва волидайни ҳамдигар барои мустаҳкам гардидани оила воситан аз ҳама муҳими асосӣ аст.

Дар оиляе, ки самимият, ҳамдардӣ, ҳамдигарғаҳмӣ ва иззату эҳтиёми байни ҳамдигарӣ вууд надорад, ба ҷойи оромии ҳушбахти қианаю ситеза, моядаро рӯҳафтодагӣ ба вууд меояд, ки ин ба пойдории оила, таҳдири ҳар як аъзои оила ва маҳсусан ба қӯдакон, таъсири манғӣ мерасонад. Қӯдакон он ҷизо, ки дар падару модар мебинанд мемоӯзанд ва ин омили тарбияи эшон мегардад. Бунёд намудани оиляи ҳушбахти ба муносабати зану шавҳар вобастагии қаъвӣ дорад.

МОДАР

Марҳабо ТАҒОЕВ,
донишҷӯи соли 1-уми факултaiи
филологияи хориҷӣ

Модар, модар ҷону танат ин моем,
Сарҷашмаи талхи зиндагит ҳам моем.
Эй бор Ҳудо, дарду ситамро дур қун аз модарам,
То ки шуд камнур ҷашмони пураски модарам.
Ту ато қун шифо, то ки бихезад бар пой,
Ту бар он як назар қуну бибахшой.
Ки ў дар зиндагӣ ҳурсандиро кам дидашт,
Чуз зи дарду ранҷ роҳат кам дидашт.
Қалби ман саршори меҳри поки туст,
Дон, ки ҷовидон Марҳабо канори туст.

НОҲИЯИ ИҚТИСОДИИ КӮЛОБ

Медроб МИРЗОЕВ,
донишҷӯи соли 4-уми факултaiи
иқтисад ва идора

Ин ноҳияи иқтисадӣ дар қисмати ҷанубу гарбии Тоҷикистон воқеъ гардида, шароитҳо хоси табиии географиро дорост. Масоҳати он ба 12 ҳазор км² баробар буда, релефи мурakkab дорад.

Ноҳияи иқтисадии Кӯлоб мавқеи муғофикаи географӣ дошта, он ба роҳҳои автомобилгард ба ноҳияҳои Ваҳшу Ҳисор робитаҳои хуби иқтисадӣ дорад. Роҳи моҳингири Қўрғонтепса-Қалъаи Ҳумб-Ҳоруғ-Мурғоб-Қўума дар баробарии алоқаҳои доҳилӣ бооз муносабатҳои берунмарзии ноҳияро мустаҳкам намуда, барои пешрафти соҳаҳои муҳими саноату кишоварзӣ шароитҳои муҳим фароҳам мөвварад. Ноҳияи Кӯлоб аз сарватҳои зеризамини бой аст. Дар ҳудуди он нефт, газ, намаки оши, тилло, селестин ва миқдори зиёди масолеҳи соҳтмон тадқиқ карда шудаанд.

Дар ноҳияи Кӯлоб зиёда аз 30 кони зеризамини қашф шудааст, ки танҷо 6-тои он истифода бурда мешавад. Аз рӯи тадқиқоти геологӣ дар ин минтақа 25% заҳираҳои конҳои тилми парокандা, 95% конҳои намаки оши ӯзӣ 60% заҳираи нефти гази мамлакат ҷойору ишғор мекунад. Соҳаҳи асосини маҳсусгардиднишудаҳои ноҳияро пахтакорӣ, галлакорӣ ва ҷорҷорӣ ташкил менамоянд. Заҳираҳои обҳо дар ноҳия ба 4000 млн. м³ баробар аст, ки 8% ҳаумии обҳо кишварро дар бар мегирад.

Комплекси ҳоҷагии ҳалқи ноҳияи Кӯлоб асосан дар давраи истиқлолият ташаккул ва инкишиф ӯзӣ. Ҳоло ноҳияи мазкур аз ҷиҳати истехсолӣ маҳсулоти саноату кишоварзӣ дар миқёси мамлакат ҷои ҷорӯро ишғор мекунад. Соҳаҳи асосини маҳсусгардиднишудаҳои ноҳияро пахтакорӣ, галлакорӣ ва ҷорҷорӣ ташкил медиҳад. Ҳоло ба ҳиссии ноҳия 37% -и истехсолӣ ғалла, қарib 20% -и пахта ва 26% -и истехсолӣ ингури ҷумҳурӣ рост меояд. Саҳонҳо охир ба тараққиети кирмакпарварӣ дикқати маҳсус дода мешавад.

Ҳамин тарв, пешрафти минбаъдаи соҳаҳои саноату кишоварзии ноҳияи Кӯлоб ба самаранок истифодабарии сарватҳои табиии ва оқилона ҷойғиркунни соҳаҳои муҳими истехсолот зич алоқаманд мебошад.

САҲМГУЗОРӢ ДАР СОЛИ РУШДИ ДЕҲОТ, САЇЁҲӢ...

Сафаргули МАШОФЕ,
донишҷӯи соли 2-уми факултaiи
филологияи тоҷик ва
журналистика

Рӯзе маро ҳумори зодгоҳам омаду ман аз шаҳри Ҳулӯзӣ роҳ пеш гирифтам ба сӯйи дехаи Даشتҷум. Вақте дар нақлиёт нишастам, ҳамроҳам ду мадри соҳлӯра нишастанд. Яке дар пашӯли ронандо нишаст ва хеле мадри донишманд менамуд, зеро ўз аз вақте ки ба нақлиёт нишаст аз пандҳои Ҳуқимони Ҳаким ёдварӣ мекарду аз шеърҳои Ҷомио Саъдӣ ва Ҳофизу Ҷомио Бедил қироат мекард ва ба мо мазмуни шеърҳоро таҳдил карда мебод. Ҳуд ба ҳуд фикр мекардам, ки ин мадри ҷондӯши башад, оё ягон қорманди давлатӣ аст, ё ягон мадри дехонд? Ҳиссиси қунҷқобии рӯзноманигорӣ маро ороми нагузошту аз ўз пурисад, ки амакӯн буҳашад, шумо дар қудо кор мекунед? Ӯ дар фикри қадом як беморе буду маро манемашунид. Аз ўз бори дигар суюл кардам. Фикрашро ҷамъ карда, оромона ҷавоб дод. "Каримов Ҳалим, омӯзгори фании физика дар ноҳияи Шамисидин Шоҳин, дехаи Шоҳон, ҷамоати дехоти Даشتҷум ҳастам ва ба толибимон дарс мегӯйм." Боз пурисад, ки устод шумо ҷандо сол сибҳан корӣ дард? Ӯ ҷавоб дод: "Ман 45 соли ҳаётамро дар соҳаи маорифи гузаронидам. Яъне солҳои сол мешавад, ки ман омӯзгорам ве аз ин қасби ҳуд ифтиҳор мекунам. Сароғози ҳамаи қасбҳо аз муаллим сарҷашма мегирад."

Омӯзгор шаҳест, ки як умр месӯзаду месозад, меомӯзаду меомӯзонад ва ҳар як хурду бузӯргро ба роҳи рост ҳидоят мекунад. Аз байн 1,5 соат ғаштширо миҳад, ки ҳамон ин аз ҳамату талоҳоҳои устоди бузӯргарони нест, агар барои рузгузаронӣ ин қасбҳои интиҳои ҳардӣ, пас раҳоҳи қун ва агар ин қасбҳои барои қӯдакеро ба роҳи рост ҳидоят қардан интиҳои намудӣ, пас муборак шодад! Дар доҳили мӯассиса устод осорхони кишваршиносӣ қушоддаст. Ман аз осорхона дидан намудам ва ҳар он ҷизо, ки медиҳад ба ҳуд бовари намекардам.

Устод Каримов Ҳалим қайдард, ки мо ҳушҳол аз он ҳастем, ки сайёҳон аз дигар гӯштао қанори ҷаҳон омада, аз осорхони дехаи мидан манемонданд ва аз таъриҳу фарҳанги ҳалқи тоҷикӣ ҷондӯши ҳамонанд, як таассурути амиҷе мебардоранд. Ҳамчунин онҳо аз ҳуроқҳои миллии тоҷикони ҷаҳонда, баҳои баланд ҳам медиҳанд.

Осорхонаро ҳуб тамошо қардам лаъзат бурдам ва каме ҳам бошад ҷаҳонниҳои ҳудро бой қардам аз таъриҳи миллии ҳуд ვიқиғ гаштам. Дар идомаи роҳ ба ҳуд андешидам, ки ин пири ҳирад солиени зиёд ба таълиму тадрис машгул шуда ва ҳоло ҳам ҳаваслааш кам нағардидаст. Шамисидон қалбашибаро чун машъале афруҳта, қалби дигаронро равшан месозад ва бо ифтиҳор мегӯяд, ман омӯзгорам, омӯзгор.

НАҚШИ ФАРҲАНГИ МИЛЛӢ ДАР ТАРБИЯИ ҶАВОНОН

Марҳабо САЙИДАҲТАМ,
донишҷӯи соли 3-уми факултaiи
филологияи тоҷик ва
журналистика

Имрӯз, ки Тоҷикистонро ҷомеаи ҳаҷонӣ ҳамчун кишвари озод ӯзироф кардааст, фарҳанги миллӣ дар тарбияи ҷавонон нақши баъют қалон дорад. Масалан, агар фарҳанг, тамадун, забон ва дигар муқаддасоти миллӣ набошад, таълиму тарбияро ҳудро гум карда, худи миллиат аз байн меравад.

Тоҷикистон яке аз давлатҳои соҳибистикол аст ва фарҳанги миллӣ мо ба дароҷаи баланд раftаast. Саҳми он дар таълиму тарбияи ҷавонон ҳамчун ниҳоят қаландар ӯзироф мешавад. Агар фарҳанги миллӣ гуфта нағавонем. Ҳар як ҷавон дар ҳудоите муҳите боя воя мерасад, ки ӯро иҳота кардааст. Аз ин рӯ, бо боварии комил гуфта нағавонем, ки фарҳанги миллӣ мо ҳар як фардӣ ватандӯстор дар рӯҳи нек мепарвард.

Боид қайдард, ки баробари дамидан субҳи истиқлол ва ба сарҳи қудрат омадани фарзанди фарзонаи ҳалқи тоҷик Пешвои миллӣ мебошад. Саҳми он дар таълиму тарбияи ҷавонон ҳамчун ниҳоят қаландар ӯзироф мешавад. Агар фарҳанги миллӣ гуфта нағавонем. Ҳар як ҷавон дар ҳудоите муҳите боя воя мерасад, ки ӯро иҳота кардааст. Аз ин рӯ, бо боварии комил гуфта нағавонем, ки фарҳанги миллӣ мо ҳар як фардӣ ватандӯстор дар рӯҳи нек мепарвард.

МО ҶАВОНОНӢ СОҲИБИС- ТИҚЛОЛИ КИШВАРЕМ!

Фозилхон ҶАЛОЛОВ,
донишҷӯи соли 4-уми факултaiи
тарбияи ҷисмонӣ ва ОДҲ

Ман зодаи ғасли навбагори
Ватанам,
Ҳар до, ки равам, банди
хумори Ватанам.
Чун ҳофизи фарҳанги ҳазорсола,
Фарзанди бо сидуу
нангу ори Ватанам.

Ман зодаи истиқлолам. Дар радифи ҳазорҳо ҷавонони ҳазорҳо ҷавонони созандаги миллати ифтиҳор аз он дорем, ки дар замони соҳибистиколи Тоҷикистон ба дунё омадаам. Шукрӯзорем аз ин толеи неки ҳуд, зеро медонем, ки ин сарсабзию тиҷуҷӯи Ватан арzon ба даст наомадааст. Ҳамагӣ якҷанд даҳсаҳома пеш Тоҷикистон макони қашмакашҳои мазҳӣ, майдони бесару сомонҳо ба нооромиҳо қарор дошт. Я

ФАРОНСА ВА 12 ДАЛЕЛИ ҶОЛИБИОН

Ҳар ҳалку қавмият новобаста аз находаш соҳиби ватан, давлат, забон, фарҳанг ва урфу одати хоси худ мебошад. Ҳама давлатҳо бошанд, дар ҳар ришти фаъолият тараққикардаанду дорон минтақаҳои ачиби сайдеҳӣ мебошанд. Давлате нест, ки дар он ачибияте дода нашавад. Дар ин ҷо моло Шуморо бо фактҳои ҷолиби Фаронса шинос ҳоҳем кард.

Дар рӯзи якшанбе тамоми мағозаҳои хурд қалони Фаронса кор намекунанд. Ҳамагон ин рӯро ба истироҳат мегузаронанд.

Рақами мошин аввалин маротиба дар ин давлат ихтироъ шуда, дар байни мардум оҳиста - оҳиста пахӯн шудааст. Имрӯз бошад ин дар ҳама нақлиётҳо дода мешавад.

Фаронса дар истеҳсоли қувваи атомӣ баяди Амрико дар ҷаҳон мавқеи дуюмро ишғол мекунад. Ин аз ин ҷиҳат аз аксарияти давлатҳои пешқадам дар сафи пешқарор дорад.

Дар Фаронса бо одами мурда издиҷои кардан иҷозат дода шудааст. Барои ин танҳо президенти мамлакат розигӣ медиҳадҳо ҳалос.

Ронандажои таксиҳои Парижи Фаронса барои ба қайд гирифтани рақами худ ҳамчун таксӣ қарӣ 200 ҳазор евро сарф менамоянд.

Дар қисмати сайдеҳӣ Фаронса ҳамтое надорад. Ҳамасола ҳозорон сайдеҳӣ ба ин мамлакат ташриф меораду аз ми-

Ҳамаи ададҳои дурақамаро бо баръакси худ аввал тарҳ ва баъд бо баръакси худ ҷамъ намоем, ҳосили он 99 мешавад. Масалан, аз адади 43 баръаксаши 34-ро тарҳ намоем, 09 мешавад, ки баръакси 09 ин 90 аст. Онҳоро ҷамъ мекунем, 99 мешавад. Ё ки баръакси рақами 72 ин 27 аст. Аз 72 бисту ҳафтро тарҳ кунем, 45 мешавад, баръакси 45, яъне 54-ро ҷамъ кунем, 99 мешавад. Ва ҳамин тавр ҳамаи рақамҳоро бинед, ба шарте ки дурақамаҳо яхела, яъне 11, 22, 33, 44 ва ғайра набошанд.

Дурақамаҳо байну худ бо тартиби хос 99 мешаванд: 11+88, 22+77, 33+66, 44+55.

Ҳеч риёзидоне сабаби онро муайян карда наметавонад, ки чаро баръакси

нақҳои тамошбобаш дидан мекунад. Дар ҳақиқат, ин ҷо минтақаи сайру сайёҳат аст. Ба рақамҳо назар кунем, мувоғифи маълумоти оморӣ, ҳар сол зиёда аз 80 млн сайёҳ ба Фаронса ташриф меорад, ки ин нишондиҳонда то ҳол ба ҳеч давлати дигар мусассар нашудааст.

Шиори Фаронса "Libert?, Egalit?, Fraternit?" ном дорад, ки ба забони мо "Озодӣ, Баробарӣ, Бародарӣ" тарҷума мешавад.

Суруди миллии Фаронса дар вақти Революсияи Бузурги Фаронса навишта шудааст, ки "Марселеза" ном дорад. Ҳамагон гумон мебаранд, ки ин шеър дар Марсел пайдо шудааст, аммо дар асл гилем ин шеър моли Страсбург мебошад. Суруд дар аввал марши ҳарбии армияи Рейн ном дошт ва барои аҳолии Марсел бисёр писанд буд. Аз ин хотиронҳо ин сурудро шиори баталионҳои худ қарор доданд ва доимо якҷоя замзама мекарданд. Ин суруд соли 1793 ҳамчун суруди миллии Фаронса ба расмият дароварда шудааст.

Дар Фаронса бисёр қонунҳои ачиб амал мекард ва мекунад. Масалан, номгузорӣ кардан хирс бо номи Наполеон қатъиян манъ карда шудааст. Дар роҳи оҳан ишқварзӣ кардан маҳсусан бусобусӣ дар қонун манъ аст. Ё то соли 1964 занҳо бе иҷозати шавҳар ҳуқуқи шиноснома гирифтаниро надоштанд.

Дар солҳои 1748 - 1772 истеъмоли картошка муддати 24 сол қатъиян манъ карда шуда будааст. Ҳеч гуна картошка на вориду на аз мамлакат содирот мешудааст.

Забони фаронсавиҳо зиёда аз 300 сол забони расмии англисӣ будааст. Ҳоло 34%-и мардуми Фаронса озодона бо англisis сӯҳбат мекунанд.

Аз ҳама шоҳи хурдтарин дар ҷаҳон Ионаи I аз Фаронса будааст. Ӯ ҳангоми дар батни модар будан шоҳ Ҷълон шуда буд ва баяди 5 рӯзи таваллуд вафот кард.

СЕҲРИ РАҚАМИ 99

99

рақам дар натиҷаи тарҳу ҷамъ 99 мешавад. Ҷаро 99 ва ҷаро ягон рақами дигар не? Ин тасодуф аст? Ё рақами 99 ягон сеҳр дорад?

Манбаъ: "Забони тоҷикӣ", Исмайлов С., Қурбонов С., Душанбе - 2016.

Охирии мусоғир ва шоҳиди воқеа, ки дар он вақт 2,5 сол дошт, дар синни 97-солагӣ, соли 2009 меғавтад.

ЧАНД ДАЛЕЛ ОИД БА "ТИТАНИК"

"Титаник" аввалин қишидии бузурги ҷаҳон ба ҳисоб рафта, ихтирои он дар таъриҳи бо фоҷеъа сабт гардидааст. Тарҳи онро муҳандиси бритонӣ Томас Эндрюс соли 1909 ба нақша гирифта, ба соҳтан мепардозад. Ҳангоми соҳтани қишидӣ 8 нафар ба ҳалокат расида, 246 тан коргар мачруҳ мегардад, зери ин қишидӣ одӣ набуда, заҳмати зиёдеро талаб менамуд. Дарозии қишидӣ 269,1 метр, паҳнояш 28,19 метр, баландии он 18,5 метр буда, вазнаш бошад 46328 тонна-

ро ташкил медод.

Аввалин ҳаракати мусоғирбарии қишидӣ соли 1912 сурат гирифта, шаби 15-уми апрели соли мазкур ба садама дучор мешавад. Дар натиҷа аз 2208 мусоғирни қишидӣ зиёда аз 1500 нафари он ба ҳалокат мерасад.

Мегӯянд, вақти барҳурди қишидӣ ба пиряҳо дар уӯнуси Атлантика, муҳандис Тоҷом Эндрюс дар утоқи ҷудогонае ба хоби роҳат буд. Ӯро капитан Эдвард Смит аз садама оғоҳ мекунад.

Томас нағарони зиёдеро ба қишидҳо шинонда, худ ба ҳалокат мерасад. Нағарони дигар иброз мегардад, ки "Титаник" тамоми орзуву умеди муҳандис буду бунд дармейбад, умри ихтироаш ба оҳир мегардад, барқаст худро ба чойи ҳатарноки қишидӣ гирифта, нобуд мегардаду аз ҷаҳони ҳангоми 1912-солагӣ, соли 2009 меғавтад.

NOKIA: АЗ ҶОҒАЗИ ТАШНОБ ТО НІ ТЕСН

Дар замони рушди технология, ширкатҳои бисёре вуҷуд доранд, ки қӯшиш мекунанд, то моли аз ҳама босифат ва воқеа ба талаботи мардум мувоғифро пешниҳод гардонанд. Майдони рақобати рушди телефонҳои мобилий доираи ва сеъеро фаро мегирад. Рӯз то рӯз сафи ширкатҳои телефонистеҳсолкунанда босуръат шиддат ёфтааст. Дар ин ҳолат муваффақ шудану моли босифатро аз дигарон диди беҳтар пешниҳод намудан ба бозори ҷаҳонӣ кори осон ҳам нест. Яке аз ширкатҳо, ки аз асрҳо XIX сар карда ба истеҳсолу фурӯши телефонҳои мобилий машгул аст, ин ширкати Nokia ба ҳисоб мегардад. Вобаста ба ин, мо хостем Шуморо бо фактҳои ачиби ин ширкат ошно созем.

Соли 1865 Фредрих Идестам ва Леопольд Мехелин ширкатеро дар Финляндия ташкил мекунанд, ки асосон қоғаз истеҳсол мекард ва соли 1871 ин ширкат ба худ номи Nokia Ab - ро гирифт.

Ин ширкат дар солҳои аввали таъсисёбӣ ба истеҳсолу фурӯши ҷоғазҳои ташноб машгул буд ва баъди гузашти солҳо ва рушд карданаш, ширкат роҳи ҳамкориро пеш гирифт бо дигар ширкатҳои муваффақ. Гарчанде Nokia на он қадар ширкати қалон буд, аммо баҳри муваффақ шудан бисёр қӯши-

шҳо мекард. Аз ин ҷост, ки ширкат оҳиста - оҳиста ба истеҳсоли дигар техникаву маҳсулотҳои зарурӣ шурӯъ намуд.

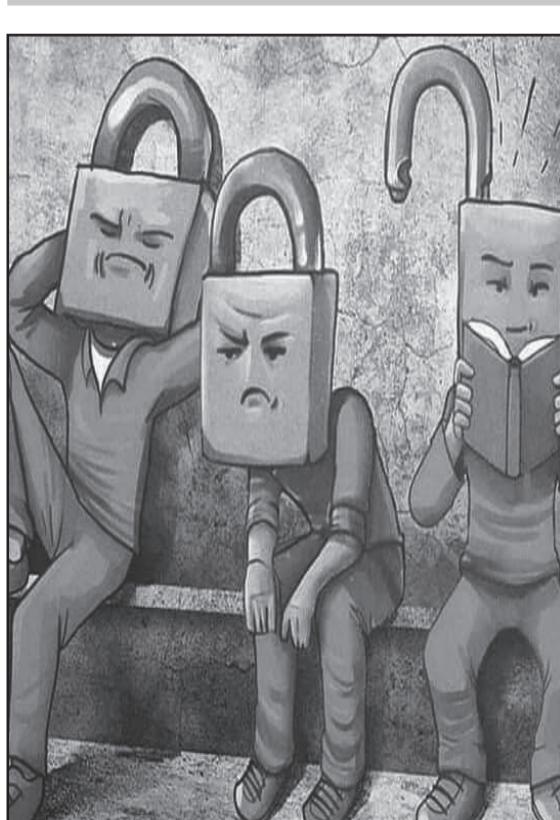
Ҳамкорӣ бо дигар ширкатҳо боис гардид, ки Nokia компютери аввалини худро пешниҳоди бозори ҷаҳонӣ намояд ва ҳамин тавр ҳам соли 1981 ин ширкати компютери аввалини худро бо номи ПК Mikko Mikko истеҳсол намуд.

Аввалин телефони ин ширкат бошад, бо номи Mobira Cityman 900, ки ҳамчун телефони дастӣ машҳур гардида буд, соли 1987 истеҳсол гардид. Ин телефон ҳамагӣ 760 грамм вазн дошт.

Ширкати Apple якҷанди технологияҳо, ки дар истеҳсоли телефонҳои мобилий заруранд, аз ширкати Nokia гирифтааст. Яъне ҷандин технологияҳо, ки дар телефонҳои истеҳсолнамудаи ширкати Apple истифода мешаванд, аввалин маротиба дар телефонҳои Nokia наасб шуда буданд.

Телефони беҳтарин дар таърихи ширкати телефони Nokia 3310 ба ҳисоб мегардад, ки дар 17 соли охир 126 млн асад фурӯҳта шудааст.

3-юми сентябри соли 2013 ширкати Microsoft тамоми қисмҳои ширкати Nokia -ро ҳаридашт ва аз ин сол ширкати Nokia акуну зертобеъи Microsoft мебошад.

АКСҲОИ ГҮЁ

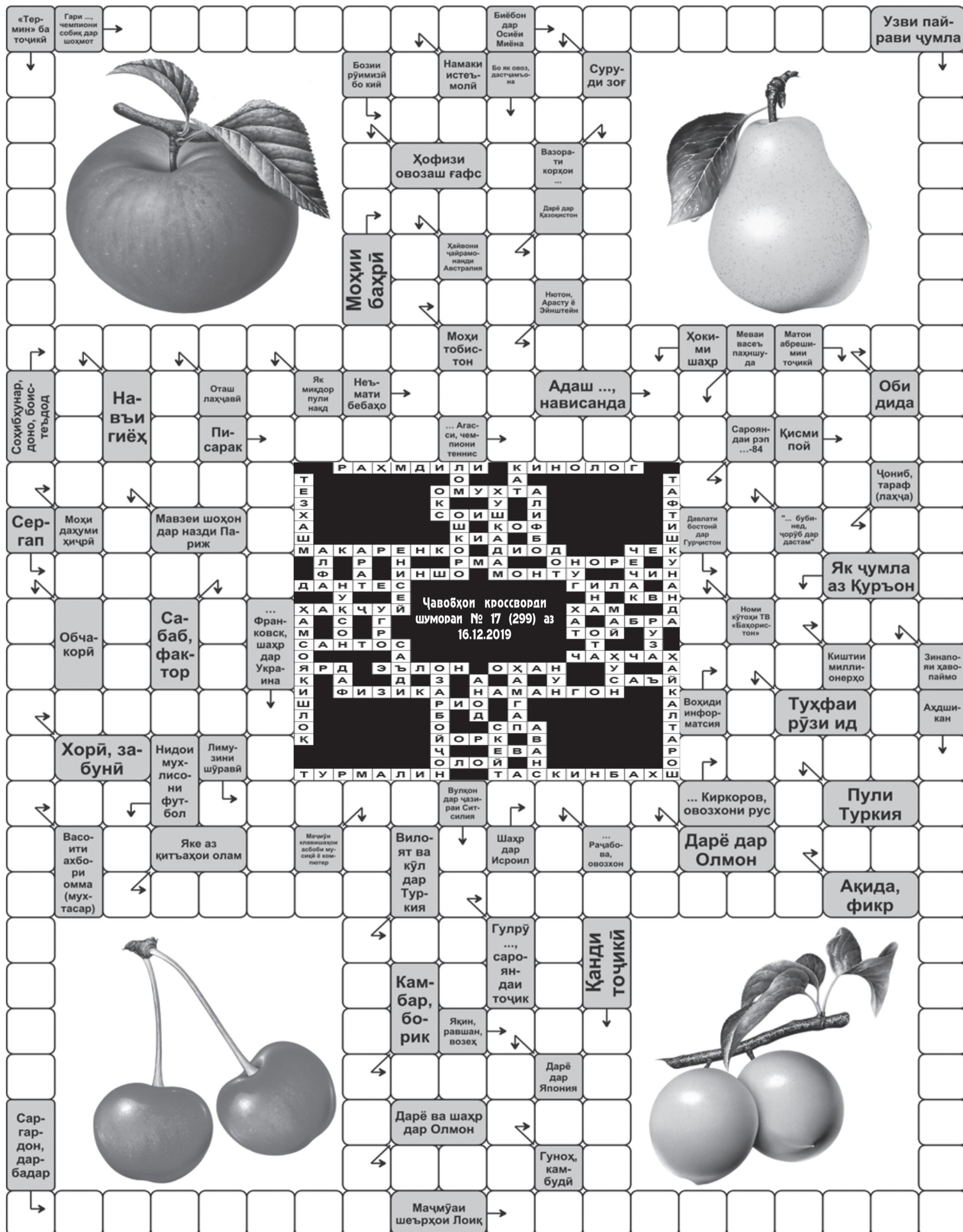
Ба кросворди шумора гузашта 9 нафар хонанда чавоб пешниҳод кард:
Шахбози Рустамшо (16.12.2019, соати 12:39, бехато), Муродзода Бозорали
(16.12.2019, соати 15:53, 3 хато), Каримзода Ҳисян (16.12.2019, соати 15:56, 1
хато), Суфиев Хайридин (17.12.2019, соати 09:35, 6 хато), Зикрулло Амирӣ
(17.12.2019, соати 13:58, 4 хато), Одинаева Мавзуна (17.12.2019, соати 15:00, 7

ГОЛИБИ КРОССВОРД МУАЙЯН ШУД!

вад

Хонандае, ки чавобҳои худро аз назар гузаронидан меҳоҳад, мешавонад ба идораи рӯзнома ташриф биоварад.

Мұхлати қабулы өткізу үшін кроссворд мазкур то 25.12.2019 майданын шудааст.

ДИККАТ!

**ХОНАНДАЕ, КИ ПЕШ АЗ ҲАМА КРОССВОРДРО БЕХАТО ПУР КАРДА, БА ИДОРАИ РЎZNOMA ПЕШНИҲОД МЕКУНАД, БО МУКОФОТИ ПУЛӢ
ДАР ҲАҶМИ 200 СОМОНӢ ҚАДРДОНӢ КАРДА МЕШАВАД.**

Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллий-Пешвои миллат
Эмомали Раҳмон:

**Халқи тоҷик аз замонҳои хеле қадим то даврони
навин ба суннати парчамдорӣ арҷи хосса мегузорад
ва ин амалро беҳтарин нишонаи ҳувияти миллий
ва нангӯ номуси ватандорӣ мешуморад.**

www.khovar.tj

ПАЙГОМ

Санаи 13.12.2019 дар Шӯрои диссертационии 6Д.КОА-036 Пажӯҳишгоҳи рушди маорифи ба номи Абдураҳмони Чомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон ШАРИПОВ АНВАР АБДУРАСУЛОВИЧ, саромӯзгори кафедраи психология дар мавзӯи "Асосҳои педагогии ҳамгириони донишҳои ахлоқӣ ва рафтари хонандагони синҳои ибтидой дар муҳити мактаб ва оила" барои дарёftи дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтиносӣ 6Д010300-Педагогика ва психология, 13.00.01. педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ) зери роҳбарии доктори илмҳои педагогӣ, профессор Гулмадов Файз рисолаи номзадиашро бо муваффақият дифоъ намуд.

Раёсати донишгоҳ ин комёбии илмиро ба муҳаққиқи ва роҳбари илмиаш сидҷан табрик намуда, дар корҳои минбаъдаш бурдбориҳо таманно дорад.

СОРҖУЗ ҲУҖАСТА БОД!

Маъмуният, ҳайати профессорону устодон, кормандон ва донишҷӯёни Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ, инчунин ҳайати эҷодии рӯзномаи "Анвори Ҷониш" омӯзгорон ва кормандони зерини донишгоҳро, ки моҳи январи солиёни гуногун таваллуд шудаанд, табрику таҳnият гуфта, аз даргоҳи Яздони пок барояшон тансиҷатӣ, умри бардавом, сари баланд, тани неруманд ва дар кору фаъолиятиони комёбииҳои беназирро таманно доранд. Бигузор ҳамеша чун кӯҳҳои Помир сарбаланд, чун Рӯдакӣ ҳушбайн, чун Саъдӣ дарозумр, чун Ҳофиз шуҳратманд ва чун Чомӣ ҳоккор бошад! Ҳеч гоҳ БАҲТ ва ХИЗР кошонан шуморо тарк насозанд! Мисли гулҳои баҳорӣ, ки ҳама саросар зебо ҳастанд, зебо бимонед. Ҳушиву хурсандӣ, ки беҳтарин ҳамсафари инсонанд, доим ҳамсафаратон бод!

Бигузор дар умратон баракат ва дар касбатон муваффқият пайваста амалий гардад.

1. НУРАЛИЕВА МИЧГОНА, 01.01.1988, ассистенти кафедраи иқтисоди корхона ва соҳибкорӣ;
2. ГУЛАМОДУС УМАР, 01.01.1986, донишшини мудири кафедраи физикии умумӣ ва назарияӣ;
3. АБДУХАДЖИМОВА ҲИКОЯТ, 01.01.1958, лаборантни қалони кафедраи физикии умумӣ ва назарияӣ;
4. ШАРИПОВ ҲУРШЕД, 01.01.1984, ассистенти кафедраи забонҳои ҳориҷӣ (**35-солагӣ муборак бошад!**);
5. РАҲИМОВ НУРАЛӢ, 01.01.1990, ассистенти кафедраи информатика;
6. МУҲАМАДЮСУФИ ЮНУСӢ, 01.01.1949, доктори илмҳои физика ва математика, профессори кафедраи илмҳои компютерӣ (ҳамкор) (**70-солагӣ муборак бошад!**);
7. НАЗИРОВ МАДАЛИӢ, 01.01.1990, ассистенти кафедраи фалсафа;
8. МАҲМУДОВ ЭҲСОН, 01.01.1990, ассистенти кафедраи химия ва биология;
9. МИРЗОЕВА АРАФАМО, 01.01.1976, ассистенти кафедраи география ва сайёҳӣ;
10. ГАДОЕВА ФИРӯЗА, 01.01.1991, ассистенти кафедраи адабиёти тоҷик ва журналистика;
11. ИСМОИЛОВА ФАРҖОНА, 01.01.1989, ассистенти кафедраи адабиёти тоҷик ва журналистика (**30-солагӣ муборак бошад!**);
12. ВАЛИЕВА МУБОРАК, 01.01.1974, лаборантни кафедраи адабиёти тоҷик ва журналистика (**45-солагӣ муборак бошад!**);
13. ПАРВИНАИ УСМОН, 01.01.1991, ассистенти кафедраи физикии умумӣ ва назарияӣ;
14. ТОЛИБОВА ОЗОДАМО, 01.01.19987, ассистенти кафедраи забони русии умумидонишгоҳӣ;
15. ХИСРАВИ АБДУЛЛО, 01.01.1993, ассистенти кафедраи иқтисод ва идора;
16. ШАРИФОВА МЕҲҖӢ, 01.01.1963, мудири кабинети кафедраи тарбияи дисмонӣ ва методикаи таълими он.
17. КОМИЛОВ НАСИМ, 01.01.1993, ассистенти кафедраи таърих ва ҳуқуқ;
18. САЙДАЛИЕВА САРVARӢ, 01.01.1989, ассистенти кафедраи забони тоҷикӣ бо методикаи таълими он (**30-солагӣ муборак бошад!**);
19. КУГАНОВ НЕҖМАТ, 03.01.1969, номзади илмҳои иқтисодӣ, декани факултети молиятии иқтисодӣ (**50-солагӣ муборак бошад!**);
20. ТЕШАЕВА ЗУЛФИЯ, 4.01.1975, ла-

- торантни кафедраи забони тоҷикӣ бо методикаи таълими он;
21. ФАНИЕВ МАҲМАДОВУД, 05.01.1958, директори Маркази қасбомӯйӣ дар номиди Мӯъминобод;
22. СОДИҚОВ ЁРАЛӢ, 05.01.1945, номзади илмҳои филологӣ, дотсенти кафедраи адабиёти тоҷик ва журналистика;
23. ТАҒОЕВ ҶУМАҲОН, 06.01.1969, номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсенти кафедраи назарияи иқтисодӣ ва молия (ҳамкор) (**50-солагӣ муборак бошад!**);
24. САҒАРОВ АҶЗАМ, 06.01.1972, ассистенти кафедраи назарияи иқтисодӣ ва молия;
25. САИДОВА ФАРИШТАМОҲ, 07.01.1971, фаррош;
26. ЛОИҚОВ ПАРВИЗ, 07.01.1987, номзади илмҳои педагогӣ, мудири кафедраи педагогики;
27. ФАЙЗАЛИЕВА ҲУРИНИСО, 08.01.1976, фаррош;
28. ФАТОЕВ АМИНҖОН, 09.01.1991, ассистенти кафедраи забонҳои ҳориҷӣ;
29. ШЕРОВА МАВЛОНОӢ, 11.01.1965, лаборантни кафедраи ғафаса;
30. АБДУҖАБОРИ САҒАРАЛӢ, 11.01.1990, ассистенти кафедраи таҳсилоти ибтидой ва кори иҷтимоӣ;
31. ҶУМАҲОН АЛИМӢ, 11.01.1962 доктори илмҳои филологӣ, профессор, мудири кафедраи забони тоҷикӣ ва методикаи таълими он;
32. ЭҶАMATОВА УҒУЛОЙ, 11.01.1964, китобдори қалон, кормандони китобхона (**55-солагӣ муборак бошад!**);
33. САҒАРОВ ҶАМИШЕД, 13.01.1992, ассистенти кафедраи география;
34. ХОЛИҚОВА ЗАЙНАЛӢ, 14.01.1972, номзади илмҳои филологӣ, дотсент, мудири кафедраи адабиёти тоҷик ва журналистика;
35. ШАРИПОВА ОДИНАМО, 14.01.1980, номзади илмҳои педагогӣ, дотсенти кафедраи адабиёти ҳозираи рус (**25-солагӣ муборак бошад!**);
36. СОДИҚОВ ЗАФАРШОҲ, 15.01.1970, саромӯзгори кафедраи менемент ва маркетинг;
37. НУРМАДОВА ГУЛЧЕҲРА, 15.01.1980, ассистенти кафедраи методикаи таълими забони ҳориҷӣ;
38. АБДУЛЛОЕВ ҲАБИБУЛЛО, 15.01.1989, ассистенти кафедраи химия ва биология (**30-солагӣ муборак бошад!**);
39. ШОИМАРДОНОВ ИСМОН, 15.01.1965, ассистенти кафедраи забонҳои ҳориҷии умумидонишгоҳӣ;
40. САҒАРОВА ФОТИМА, 15.01.1949, мудири шӯъбии сафарбаркунӣ (**70-солагӣ**

ТАЪЗИЯ

Раёсати донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ бинобар даргузашти модар ва холаи сармуҳаррири рӯзномаи "Омӯзгор" Ноилло Нуралиев андӯҳгун буда, ба наздикуни пайвандони эшон аз даргоҳи Ҳудо сабри чамил ҳоҳонанд.

МУАССИС:
донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ

ҲАЙАТИ МУШОВАРА:

АБДУЛЛО ҲАБИБУЛЛО, доктори илмҳои физика ва математика, профессор, узви вобастаи АИ ҶТ, ректори Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ

КАРИМОВ САМАРИДДИН, доктори илмҳои химия, профессор, узви пайвастаи АМТ

ИБОДОВ МАҲМАДУЛЛО, доктори илмҳои фалсафа, профессор

ҶУМЬАХОН АЛИМӢ, доктори илмҳои филология, профессор

ХОЛИҚОВ САФАР, номзади илмҳои химия

ХУДОЙДОДОВА ШАРОФАТ, номзади илмҳои филология, дотсент

ФУЛОМОВ ИСЛОМ, доктори илмҳои педагогӣ, профессор

АБДУЛЛОЕВ МАҲМУД, доктори илмҳои таърих, профессор

МИРЗОЕВ САЛИМ, доктори илмҳои педагогӣ, профессор

ЗАФАР МИРЗОЁН, ховаршинос, профессори фахрии донишгоҳ

САРМУҲАРИР: ҶАҲОНГИР РУСТАМШО

КОТИБИ МАСъУЛ: ГАДОМАД ЗУЛФИЕВ

САҲИФАБАНД: МУНИСА КАРИМОВА

Андеша ва ақидаҳои нашршудаи шахсии муаллифон дар мақолоту гузоришҳо ақидаи расмии ҳайати эҷодии рӯзномаи маҳсуб намешавад. Дурустии асноду далели маколаҳо ба уҳдаи муаллиfon ast.

Рӯзнома дар ҶДДМ "Мега-принт" ба табъ расидааст. Адади нашр 5000

Нашрия дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон №030/P3-97, 30.08.2017 аз нашр ба қайд гирифта шудааст.

Маводҳо бо забонҳои тоҷикӣ, русӣ ва англӣӣ нашр мешаванд. Рӯзнома тарики обуна дастрас мегардад.

НИШОНИ:

735360. ш.Кӯлоб, кӯчаи С. Сафаров 16
E-mail: anvor.donish@kgu.tj
Телефон: корӣ: (83322) 3-31-15, мобили: 985-16-75-69; 981-00-02-19